

Nipashe

Jumatatu Mei 18, 2020 • Tanzania 1,000/- Kenya 100/-

ISSN 0856 • Na. 0580234

The Guardian digital

www.ipppmedia.com

nipasheTZ

nipasheTZ

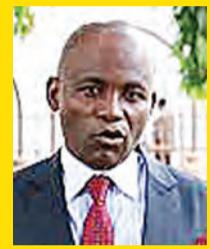

nipasheTZ

0745 700710

MWANGA WA JAMII

Ndugulile afunguka baada ya kutumbuliwa na Rais

UK. 3

UKURASA 11

JPM asimulia mwanawe alivyouagua, kupona corona

ASEMA alijifukiza, aanika hali ilivyo nchini, afikiria kufungua vyuo wiki hii, aangiza sukari kutoka Uganda... *Endelea UK. 2*

Mwenyekiti wa Umoja wa Mabenki (TBA) na Mkurugenzi Mtendaji wa Benki ya CRDB, Abdulmajid Ndekela, akizungumza juu ya mpango wa Benki Kuu ya Tanzania (BoT) katika kuimarisha uchumi katika kipindi hiki ambacho taifa linakumbana na changamoto ya ugonjwa wa corona na namna gani benki zimejipanga katika kufanikisha maazimio ya BoT. Kulia ni Makamu Mwenyekiti TBA, Sanjay Rhugani. **PICHA: MPIGAPICHA WETU.**

Mbowe awataja Mwinyi, Mkapa, Kikwete vita corona

UK.
4

MICHEZO

RAIS MAGUFULI ATOA TAMKO LIGI KUREJEA

UK.24

MAONI, KATUNI UK.6

BAA LA CORONA

Usifanye mazoezi kama una homa, kikohozi au matatizo ya kupumua. Kaa nyumbani upumzike. WHO

- Epuka mikusanyiko ya watu
- Nawa mikono kwa sabuni na maji yanayotiririka
- Epuka kusalimiana kwa kushikana mikono na kukumbatiana
- Ukipiga chafya au kukohoa, ziba mdomo

WAANDISHI WA KENYA MATATANI 'KUPENYA' TANZANIA

UKURASA 4

Scan Hapa

Fungua App ya QR Code Reader kisha scan kupakua APP yetu

Vijana wanaofanya kazi ya kupiga debe stendi ya Mafinga wilayani Mufindi, mkoani Iringa, wakifanya majaribio ya kuwapima joto wasafiri katika stendi hiyo, mara baada ya kifaa hicho cha kupimia joto na vifaa kinga vingine vya corona kutolewa na kampuni ya nguzo za umeme ya Qwhaya General Enterprises Ltd juzi. **PICHA: FRANCIS GODWIN**

JPM asimulia mwanawe alivyougua, kupona corona

Na Salome Kitomari

RAIS John Magufuli, jana alisimulia namna mwanawe alivyougua ugonjwa wa corona na kupona kwa kunywa malimao, tangawizi na kujifukiza.

Akitoa salamu zake wakati wa ibada ya Jumapili katika Usharika wa Chato mkoani Geita, iliyoongozwa na Mchungaji Thomas Kangeizi, Rais Magufuli alisema kwamba, mara baada ya mwanawe kugundulika kuwa na virusi vya corona, alijitenga na kuanza kutumia vitu hivyo hadi alipopona na sasa anachapa kazi.

"Mtoto wangu alipata corona, alijifungia amejitibu, kajifukiza, kanywa malimao na tangawizi amepona, yupo mzima sasa anapiga 'push-up', ndiyo ukweli. Siwezi kusema uongo mbele ya madhabahu hii niliyosimama.

"Wapo wanadhani mimi corona haujanipa nyumbani kwangu, niwaambie mtoto wangu wa kuzaa ameugua na amepona," Rais Magufuli alisema.

WAGONJWA KUNYANYAPALIWA

Kiongozi huyo wa nchi pia alisimulia namna rafiki yake ambaye ni injinia alivyougushwa hospitali tofauti jijini Dar es Salaam huku akiambiwa ana corona, lakini baadaye ikagundulika hana maambukizo ya virusi hivyo.

"Yupo rafiki yangu injinia, alipata kiharusi akalazwa Taasisi ya Moyo ya Jakaya Kikwete (JKC), lakini baada ya siku mbili alipimwa corona wakasema anayo. Akatolewa, akapelekwa Amana (ambacho ni) kituo cha wagonjwa wa corona, akalazwa kwenye kitanda, watu wanamwogopa kwamba ana corona.

"Ndugu zake wakamchukua wakampeleka Aghakhan, akatafutiwa chumba, akaambiwa atoe Sh. milioni sita, familia ikajichanga ikatoa, wakachukua vipimo tena vya corona na hakuwa nayo, wakampeleka wodi ya kawaada na sasa yuko nyumbani ame-

pona, anazungumza," alisema.

Kwa mujibu wa Rais Magufuli, kuna watu wamepoteza maisha kwa kufikiria corona, na kutolea mfano kisa cha wauguzi na madaktari 60 wa Hospitali ya Taifa Muhimbi (MNH) ambao walitakiwa kujitenga kwa kuwa walikutana na wagonjwa wa corona.

MAZISHI YAWE KAWAIDA

Rais Magufuli pia alisema kuwa wapo wanaofariki dunia kwa magonjwa menge, lakini hospitali zinang'ang'ania kuwapima corona, akihoji sababu za kuchukua vipimo vya mwili wa mtu ambaye ameshakufa.

"Nguvu za kupima anazo ila kumhudumia kabla hajafa hawana, na akipimwa kila kitu kinaandikwa corona na wanazuia ndugu zake kumzika, ni mbiuna za ajabu na za ovyo kabisa," alisema.

"Nitoe wito kwa madaktari na Wizara ya Afya, mtu akifariki (dunia), hata kama ni corona, lazima azikwe kwa heshima zote kama kawaida maana corona siyo Ebola, watu wazikwe kwa maziko ya kawaida. Mbona waliokufa kwa surua, TB na Ukimwi hatufanyi hivyo? Haya ni mambo ya ovyo ovyo," alisema.

SITAFUNGIA WATU NYUMBANI

Rais Magufuli pia alisitisiza msimamo wake wa kufungia watu nyumbani kwa kuwa ingekuwa utumwa wa hali ya juu, akisema ugonjwa wa corona hauna tofauti na vita nyininge zozote.

"Fikiria ufungiwe usionane na mume au watoto, tumezoea tunakwenda kutafuta chakula kazini, kuvua, vyote vingezuliwa, tungekuwa tuko wapi Watanzania milioni 60? Huruhusiwi kwenda sokoni halafu usiku huruhusiwi kutoka kana kwamba corona inatembea usiku tu," alisema.

Rais Magufuli alisema serikali inatekeleza miradi mingi ya maendeleo ambayo kama nchi ingefungwa, watu

walioajiriwa kwenye miradi ya ujenzi wa barabara, kituo cha kufua umeme na reli wasingekuwa na kazi, akitaka kila Mtanzania afikiria hali ingekuwaje.

MADEREVA KUZUIWA MIPAKANI

Rais alieleza kushangazwa na madereva kuzuiliwa kuvuka mipaka ya baadhi ya nchi jirani ilhali wameshatembwa umbali wa kilomita zaidi ya 1,000 bila kuanguka au kupata madhara yoyote ya kiafya.

"Sijafunga mipaka, niliheshimu wenzangu, ukifunga umeharibu uchumi wao, wanategemea chakula Tanzania kama mahindi, mchele, nyama, mazwa, ukifanya hivyo, utawaumiza," alifanua.

HATUJAJITENGA EAC, SADC

Rais Magufuli pia alitoa ufanuzi kuhusu madai ya wakosoaji wa serikali yake kwamba imejitenga katika baadhi ya jumuiya za kikanda akisema:

"Hakuna kufunga nchi wala nini na Mungu atatusaidia, wakishamaliza watakuja kuomba chakula na tusiwbague, ndani ya Afrika Mashariki (EAC) tuko pamoja na nchi za Kusini mwa Afrika (SADC), tupo tunashikamana ila katika kutatua tatizo kila mtu ana njia zake.

SUKARI YA UGANDA

Alizungumzia uhaba wa sukari ulio-jitokeza hivi karibuni nchini, akibainisha hatua zilizochukuliwa kuwa ni pamoja na kuagiza sukari kutoka taifa jirani la Uganda.

"Nilizungumza na Rais wa Uganda, tulikuwa na upungufu wa zaidi ya tani 42,000, ila Uganda uzalishaji ukawa mzuri, nilizungumza na Rais Yoweri Museveni, ametuuzia tani 26,000 na sasa hakuna upungufu, ila wanaoficha ni wanafiki, watu wabaya. Je, tungefunga mipaka, tungepata hii sukari?" Alihoji.

... afikiria kufungua vyuo wiki hii

Na Salome Kitomari

RAIS John Magufuli amesema anafikiria kufungua vyuo nchini wiki hii, iwapo hali ya maambukizo ya virusi vya corona itaendelea kupungua kama ilivyo sasa.

Machi 17, mwaka huu, Waziri Mkuu Kassim Majaliwa, alitangaza kufunga shule zote na kusitisha michezo ya aina yoyote nchini na baadaye alifunga vyuo vyote nchini.

Akitoa salamu zake katika ibada ya Jumapili katika Usharika wa Chato mkoani Geita, iliyoongozwa na Mchungaji Thomas Kangeizi, Rais aliwashukuru Watazania na viongozi wa dini kwa kuitikia vyema kufunga na kuomba kitaifa kwa siku tatu ili Mungu ainusuru nchi dhidi ya janga la corona.

Alisema kutokana na mambo makubwa yaliyofanywa na Mungu, sasa ni wakati wa kumshukuru na kwamba ni vyema viongozi wa dini na Watanzania wakaungana katika maombi ya kitaifa ya siku tatu kuanzia Mei 22 hadi 24 ambayo ni mahususi kwa shukrani kwa Mungu.

Rais alitoa takwimu ambazo zilionyesha hadi jana, nchi ilikuwa na jumla ya wagonjwa 144 wa corona katika vituo 14 nchini, na kwamba wengi wao wana hali nzuri na walio na hali mbaya ni kwa kuwa wana magonjwa mengine.

Alijata vituo hivyo kuwa ni Amana ambacho awali kilikuwa na wagonjwa 198, lakini kwa sasa wamebakia 12, Mlonganzira iliyokuwa na wagonjwa 30 na sasa wamebakia 22.

Kwa mujibu wa Rais Magufuli, vituo vingine jijini Dar es Salaam na idadi ya wagonjwa kwenye mabano ni Agha Khan (31), Hindu Mandal (16), Regency (17), TMJ (7), Rabinisia (14).

Alisema mkoani Arusha kuna vituo vitatu na idadi ya wagonjwa kwenye mabano ni Moshono (11), Longido na Karatu havina, huku jijini Mwanza kukiwa na vituo 10 na kati yake, Hospitali ya Rufani Bugando na Sekou Toure kuna wagonjwa wawili ambao wanahitaji uangalizi wa karibu kwa kuwa wana magonjwa mengine.

Alisema wagonjwa wengine katika halmashauri nane na idadi yake kwenye mabano ni Buswelu (2), Misungwi (2), huku Ukerewe, Magu, Mkuyuni, Nyahunge, Bochoshe, Sengerema na Kwimba wakiwa hawana magonjwa hata mmoja.

Jijini Dodoma kuna vituo viwili vyenye wagonjwa wawili ambao wanahitaji uangalizi wa karibu kwa kuwa walikuwa na magonjwa mengine kabla ya corona, na kwamba awali kulikuwa na zaidi ya wagonjwa 40.

Alisema kuwa wilayani Kongwa, Kondo (Kituo cha Beloko) pia hakuna mgonjwa hata mmoja.

"Mungu amejibu maombi yetu, Mungu ashukuriwe sana kwa kutusikiliza, kwa mwendo huu ninawasisitiza Watanzania kuendelea kuchukua tahadhari na kumwomba Mungu.

"Kwa hali hii ninavyoona kama ikiendelea hivi kwa wiki hii, nimepanga kufungua vyuo ili wanafunzi waendelee kusoma, lakini pia nimepanga kuruhusu michezo iendelee maana ni moja ya burudani kwa Watanzania," alisema.

WATALII KUANZA KUFURIKA

Kwa mujibu wa Rais Magufuli, kuna mashirika ya ndege ambayo orodha ya wasafiri imejaa hadi Agosti mwaka huu kwa watalii wengi kukata tiketi kwa ajili ya kuwa nchini kwa sababu wameshajua ukweli.

"Nimeshatoa maagizo kwa Waziri wa Maliasili na Utalii kuwa wakija, waruhusie kuingia, hakuna kuwaweka kwenye uangalizi kwa siku 14, mtalii akishapimwa joto aruhusiwe akatalii kwenye hifadhi zetu," alisitisiza.

HABARI KITAIFA

Serikali yawatangazia neema wastaafu

Na Gwamaka Alipipi, DODOMA

SERIKALI imewatangazia neema wastaafu, kwa kueleza kuwa mwaka ujao wa fedha imewaweka katika kipaumbele cha kuhakikisha wanapewa mafao yao kwa wakati.

Hivyo, imeendelea kufanya uhakiki wa daftari la pensheni kila mwezi kabla ya malipo, kuandaa vitambulisho vipyta vya wastaafu vya kielektroniki katika mfumo wa "smart cards" na kuboresha mfumo unaotumika kutoa huduma kwa njia ya mtando.

Waziri wa Fedha na Mipango, Dk. Philip Mpango, aliyasema hayo mwishoni mwa wiki bungeni wakati akiiblu hoja za wabunge waliofaka kufahamu mikakati ya serikali katika kuhakikisha mafao ya wastaafu yanalipwa kwa wakati.

Dk. Mpango alisema kinachochelewesha wastaafu kulipwa kwa wakati ni udhaifu katika taarifa, lakini mikakati inaandaliwa ya kuhakikisha wazee waliofumikia taifa wanastaaafu vizuri na kwa amani.

Waziri Mpango alisema: "Tutajitahidi kadri inavyowezekana wazee waliofumikia Taifa kwa kweli wanastahili mafao yao wapewe kwa wakati, Kinachotusumbua mara nyingi ni udhaifu katika taarifa, lakini pale wizarani ni moja ya maeneo ambayo tumey-awekeea kipaumbele kuhakikisha wastaafu wetu wanastaaafu vizuri na kwa amani."

Dk. Mpango alisema wizara inawajibika kulipa mafao na pensheni kwa watumishi wa umma ambaa hawachangii katika mifuko ya hifadhi ya jamii, mirathi na malipo ya kiihua mgongo kwa watumishi wa Serikali walio katika mikataba na viongozi wa kisiaa.

Alisema kati ya Julai 2019 na Machi 2020, Wizara imelipa mafao na pensheni kwa wastaafu wa serikali 57,605, mirathi kwa warithi 1,006 na malipo ya kiihua mgongo kwa watumishi 457 wa serikali walio kwenye mikataba pamoja na kuendelea na uhakiki wa daftari la pensheni.

Alisema wizara itaendelea kutoa huduma za pensheni, mirathi, utunzaji wa kumbukumbu na uhakiki wa wastaafu kwa njia ya mtando na kuwatpatia wastaafu vitambulisho vya kielektroniki.

Wakichangia makadirio ya mapato na matumizi ya wizara hiyo kwa mwaka wa fedha 2020/21, wabunge waliofaka serikali ku-hakikisha inawajali wastaafu.

Mbunge wa Singida Mashariki (CCM), Miraji Mtaturu, aliiomba Wizara ya Fedha na Mipango kushughulikia kwa haraka mafao ya wastaafu, kwani wastaafu wamekuwa wakitumia muda mwingu kufutilia.

"Kuna baadhi ya wastaafu wamekuwa wakicheleweshewa kupatiwa mafao yao pindi wanapostaaafu, wengi wao wanashindwa kulipwa kwa wakati na wametumikia Taifa hili kwa uadilifu mkubwa, niwaombe Wizara ya Fedha tuwe tunawalipa kwa wakati wastaafu," alisema na kuongeza:

Ndugulile afunguka kutumbuliwa na JPM

Na Mwandishi Wetu

SIKU moja baada ya Rais John Magufuli kutengua uteuzi wa Dk. Faustine Ndugulile katika baraza lake la mawaziri, Mbunge huyo wa Kigamboni, amezungumzia uamuzi huo.

Juzi usiku, Kurugenzi ya Mawasiliano ya Rais, Iluku, ilitangaza uamuzi huo, ikitisema Rais amemteua Mbunge wa Sija, Dk. Godwin Mollel, kuwa Naibu Waziri wa Afya, Maendeleo ya

Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto.

Taarifa hiyo ya Ikulu ilieleza kuwa Dk. Mollel anachukua nafasi ya Dk. Ndugulile ambaye uteuzi wake umetenguliwa. Hata hivyo, haikuelezwa katika taarifa hiyo sababu za kutumbuliwa kwa Dk. Ndugulile.

Katika ukurasa wake wa Twitter jana, Dk. Ndugulile alizungumzia kwa kifupi kutumbuliwa kwake, akimshukuru Rais Magufuli kwa kumpa nafasi kutoa huduma kwenye serikali yake.

"Nimepokea uamuzi wa Mheshimiwa Rais kwa unyenyekevuu mkubwa. Ninamshukuru JPM (John Pombe Magufuli) kwa kunipa fursa ya kuhudumu katika serikali yake.

"Ninawashukuru sana Ummiy Mwalimu (Waziri wa Afya) na watendaji wote kwa ushirikiano walionipata. Mafanikio ya sekta ni makubwa sana. Ninamtakia kila kheri NW (Naibu Waziri) ajaye; Dk. Mollel," alisema.

Dk. Mollel (40), kabla ya ku-

jiunga na Chama Cha Mapinduzi (CCM) Desemba 2017, alikuwa mwanachama na Mbunge wa Siha mkoani Kilimanjaro kupitia Chama cha Demokrasia na Maendeleo (Chadema).

Kabla ya kukikimbia chama hicho kikuu cha upinzani nchini, Dk. Mollel ambaye kitaaluma ni daktari wa binadamu, alikuwa Waziri Kivuli wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Watoto, ambako sasa amerejeshwa tena, safari hii akiwa Naibu Waziri.

Mkulima wa mpunga katika skimu ya Kijiji cha Bahi Makulu akikusanya kwenye trubai sehemu ya mpunga kutoka kwenye maji yaliyofunika mashamba ya mpunga zaidi ya heka 11,000 wilayani Bahi mkoani Dodoma. **PICHA PAUL MABEJA**

KKKT yatoa waraka ikionya matumizi mitando kijamii

Na Hamida Kamchalla,

TANGA

KANISA la Kiinjili la Kilutheri Tanzania (KKKT), Dayosisi ya Kaskazini Mashariki, limetoa waraka likionya watu wanaomkashifu askofu wa dayosisi hiyo na uongozi wake kwa kusambaza nyaraka kuitia mitando ya kijamii.

Hatua hiyo imefikiwa wakati dayosisi hiyo ikiilekea kwenye mukutano mkuu wa tatu baada ya miaka 125 ya injili, kukiibuka kundi la watu waliojiita wanadayosisi, wakisambaza nyaraka za kumtaka askofu ajiuzulu.

Akisoma waraka huo mwishoni mwa wiki jijini hapa, Katibu wa Dayosisi hiyo, James Mwinuka, alisema watu hao wamekuwa wakimtukana askofu, wasaidizi wake na halmashauri kuu na kuushinikiza uongozi huo kuijuzulu bila kuweka bayana sababu za msingi zinazowabana viongozi hao kikatiba.

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
MAHAKAMA USIMAMIZI WA MIRATHI
(S.M.M.1984 NYONGEA)
YA 5 KANUNI YA 2
Katika mahakama ya mwanzo

MJINI-MOROGORO
Usimamizi wa mirathi No;72/2020

Ombi la MUHINA HUSSEIN JUMA Kuteuliwa msimamizi wa mirathi marehemu HUSSEIN JUMA MZIMBA.

Watu wote wanaodai kuwa na uhusiano wowote na mirathi ya marehemu kuwa wanaarikwa kuja na kuudhuria shaurini mnamo tarehe 18/05/2020 kabla ya muombaji hajateuliwa kuwa msimamizi wa mirathi hiyo.

Wosia ya marehemu huyo upo mahakamani wawezza kukaguliwa tarehe 15/05/2020.

Sahili ya Hakimu

Askofu wa kanisa hilo, Dk. Stephen Munga, alisema vikwazo kwenye uongozi ni kawaada na hao wanaomlazimisha kuijuzulu wasiwe na uharaka huo kwa kuwa kustaafu kwake ni lazima na anasubiri uchaguzi mkuu wa kumpata askofu badala yake.

Alisema atastaafu kwa utaratibu huo, lakini si kama wanavyotaka hao wanaosambaza nyaraka za vitisho na matusi.

Askofu Munga alisema kwamba anachohitaji ni amani na wakati wa mukutano ukifika, watafanya uchaguzi kumpata askofu mpya atakayekalia kitu hicho na

kuongoza vyema dayosisi hiyo.

Aliongeza kwamba, kupewa vitisho na kutukanwa, kumeshawahi kutokea huko nyuma na kusema kuwa ukiwa kiongozi, bila kukubali misukosuko, hauwezi kuhimili uongozi.

"Nina uzoefu mkubwa katika uongozi wangu, nina miaka 30 uchungaji na miaka 20 kwenye uaskofu, sikuwahi kuchoka kwenye uongozi.

MNAYA AUCTION MART COMPANY LIMITED
P.O. BOX 80896, DAR ES SALAAM
Physical Address: Kibaha Tumbi EX, NBC House 1st Floor.

Mnada Mnada Mnada

Kampuni ya Mnaya Auction Mart kwa idhini tuliyopewa na Mahakama ya Hakimu Mkazi Kibaha, itafanya mnada wa hadhara siku ya Alhamisi tarehe 21/05/2020, saa tano asubuhi. Tutaaza nyumba iliyopo eneo la Kibaha-Visiga - Zegereni.

Masharti ya Mnada

1. Mnunuzi atatākiwa kulipa siku ya mnada asilimia 25% ya bei iliyofikiwa
2. Malipo ya asilimia 75% yaliwe ndani ya siku kumi na nne (14) kukamilisha malipo yote, kushindwa kufanya hivyo, mnunuzi atakua amepoteza malipo yote ya awali ya asilimia 25% na mnada kurudiwa.

Kwa maelezo zaidi pigi simu namba 0718 925 291 au 0713 932 566.

Wote mnakaribishwa.

TANGAZO LA KUPOTEA KWA KADI YA GARI.

ERASTO ZACHARIA MASSANJA ANATANGAZA
KUPOTELEWA NA KADI YA GARIYENYE NO YA USAJILI T310 BLE
CHASSIS NO SF5-079929, ENGGINE NO EJ20-551440
SUBARU FORESTE

ATAKAYEIONA ATOE TAARIFA KITUO CHA POLISI
DAR/CEN/RB/260072/2019

15743

Mwanafunzi mbaroni tuhuma mtandao utengenezaji gongo

Na Gurian Adolf, SUMBAWANGA

JESHI la Polisi mkoani Rukwa, linawashikiria watu watatu akiwamo mwanafunzi wa darasa la sita kwa tuhuma za kukutwa na mtambo wa kutengenezea pombe haramu aina ya gongo, pamoja na lita 20 za pombe hiyo.

Mwanafunzi huyo nwe-nye umri wa miaka 19 ni wa Shule ya Msingi Katusa katika Manispaa ya Sumbwanga

Kamanda wa Polisi mkoani Rukwa, Justine Masejo, alisema kuwa watu hao wamekamatwa kufuatia operesheni maalumu iliyongozwa na mkuu wa upelezezi wa Makosa ya Jinai Mkoani Rukwa, Ralph Meela pamoja na maofisa wa polisi na askari.

Kabla ya kukamatwa kwa watuhumiwa hao, alisema Jeshi la Polisi lilipata taarifa kuwa kuna watu katika kitongoji cha Katusa Manispaa ya Sumbawanga wanafanya biashara haramu ya kuuza gongo, kitendo kinachosababisha mkusanyiko wa watu wanaokonywa pombe hiyo bila kuchukua tahadhari ya kujikinga na maambukizo ya ugonjwa wa Covid-19.

Kamanda huyo alisema baada ya taarifa hizo ndipo askari polisi wakiongozwa na Meela walivamia katika eneo hilo na kufanikiwa kuwakamata watuhumiwa hao wakiwa katika eneo la tukio, huku baadhi yao wakiwa wanakunywa pombe hiyo, akiwamo mwanafunzi huyo.

"Baada ya kuwakamata watuhumiwa hao, polisi walibaini kuwa licha ya kuteenda kosa la kuza na kunuwa pombe hiyo haramu, hawakwua wanachukua tahadhari yoyote ya kujikinga kuambukizo ya virusi vya corona kwa kuwa waliuka katika mkusanyiko... hakuna hata aliyevea barakoa wala hakuna maji ya kunawa mikono, pia hakuna kitakasa mikono cha aina yoyote," alisema.

Kamanda Masejo alisema watafikishwa mahakamani baada ya upelezezi kukamilika.

**Na Gwamaka Alipipi,
DODOMA**

CHAMA cha Demokrasia na Maendeleo (Chadema), kimetoa mapendekezo kadhaa kwa serikali kuhusu namna ya kupambana na ugonjwa wa virusi vya corona, mojawapo ni kuwashirikisha marais wastaifu.

Mwenyekiti wa chama hicho, Freeman Mbewe, aliyasema hayo jana wakati akizungumza na Watanzania kuititia mitandao ya kijamii na kueleza kuwa ili kuushinda ugonjwa wa virusi vya corona, kunahitajika ushirikiano wa watu wote.

Katika hotuba yake, Mbewe alitaka serikali kutokuona aibu katika kuwashirikisha wadau wengine katika mapambano dhidi ya ugonjwa huo na kwamba isilihodhi jambo hilo bali inahitajika nguvu ya pamoja.

Pia, alitaka serikali kuzishirikisha taasisi za umma, wasomi wenye mawazo mapana katika kutatua tatizo la uwapo wa

ugonjwa wa virusi vya corona.

"Tunapaswa kuwashirikisha marais wetu wastaifu, watupe mtazamo wao, sijamsikia Rais mstaifu Kikwete, Mkapa, Mwinyi wakizungumza kuhusu janga hili, tunapaswa kushirikisha ili tupate mwanga wa wapi pa kuanzia," alisema Mbewe.

Mbewe alisema serikali inapaswa kuwa na utengano wa ushirikiano wa kimataifa katika kupambana na ugonjwa wa corona.

KUTUNGWA SHERIA

"Serikali itunge sheria ya Bunge itakayosimamia utekelezaji bora wa vita dhidi ya corona. Sheria hiyo itatoa mwongozo wa kitaifa, siyo sasa hivi kila mtu anazungumza tu, tunapaswa kurejesha ushirikiano na mataifa ya kigeni kuliko kuwaita maadui," alisema Mbewe na kuongeza:

"Tusiwaite mabeberu, tusiwa-beze, hao tunaowaita mabeberu, wanabalozi zao hapa nchini, ndio hao hao tunaowakilimbilia

kuomba misaada."

KUTUNGWA FEDHA

Aidha, Mbewe alisema serikali inapaswa kutenga rasilimali fedha na wataalamu ambao watashirikishwa katika vita hii.

"Sisemi mimi nahitaji kazi, sihitaji kuwa katika timu hiyo ya wataalamu, lakini ninaamini hapa nchini kuna wataalamu, ndani ya CCM, taasisi za umma kuna watu wenye ujuzi, viongozi wastaifu, magavana wa fedha, wanaweza kushirikishwa katika kutatua changamoto hii," alisema Mbewe.

KUSHAUERIANA NA TAASISI

Alisema serikali pia inapaswa kuweka mkakati makini wa kushauriana na mashirika ya fedha duniani kama vile, Shirika la Fedha Duniani (IMF), Shirika la Afya Duniani (WHO).

Alisema kuibagua na kutosikiliza ushauri unaotolewa na WHO siyo vizuri kwani kwa kufanya hivyo ni sawa na kuipinga Umoja wa Mataifa (UN) ambayo

Tanzania ni mwanachama.

Alisema Serikali inapaswa kuweka mkakati wa makusudi wa kuwalinda wanaopigana na ugonjwa huu wakiwamo madaktari wote wa serikali na umma.

MAWASILIANO NA NCHI RAFIKI

Alisema pia serikali ifanye mawasiliano na nchi marafiki ikiwamo Cuba kwa kuomba msaada, kwa sababu urafikiwa Cuba na Tanzania ulikuwapo tangenzi.

"Pia tunashauri kuapo na mpango salama wa mazishi kwa wenzetu walipoteza maisha, pamoa na utoaji wa taarifa za mara kwa mara kuhusu ugonjwa huu," alisema Mbewe.

UTOAJI ELIMU

Mbewe alisema serikali inapaswa kuhakikisha elimu na kampeni ya kupambana na ugonjwa corona inaendelea kwa Watanzania kuelezwaa namna ya kujikinga na ugonjwa huo.

Mkuu wa Wilaya ya Masasi, Selemani Mzee (kulia), akitaka utepe kuashiria kukakabidhi gari jipya la kubeba wagonjwa ambalo liimetolewa na Rai John Magufuli, kwa ajili ya Kituo cha Afya cha Nagaga, Halmashauri ya Wilaya ya Masasi mkoani Mtwara. **PICHA: HAMISI NASIRI.**

Waandishi wa Kenya wakamatwa Arusha

Na Allan Isack, LONGIDO

WAANDISHI wawili Rai wa Kenya, wanashikiliwa na jeshi la polisi wilayani Longido, mkoani Arusha kwa tuhuma za kuingia nchini bila kufuata utaratibu na kufanya mahojiano na mamlaka husika ya Tanzania," alisema Mwaisumbe.

Mwaisumbe alisema waandishi wote wananaotoka katika telivisheni ya elimu "Elimu Tv".

kuwa na kibali cha Mamlaka ya Mawasiliano nchini (TCRA).

"Tunatambua kuwa chombo hicho cha habari hakisajiliwa hapa nchini, hivyo walitakiwa kupata kibali cha kufanya mahojiano na mamlaka husika ya Tanzania," alisema Mwaisumbe.

Mwaisumbe alisema waandishi wote wananaotoka katika telivisheni ya elimu "Elimu Tv".

"Waandishi hawa wakamatwa majira ya saa 1:30 wakiwa na vifaa vyao vya kazi

huku Longido wakizungumza na wananchi kuhusiana na ugonjwa wa corona," aliongeza Mwaisumbe.

Aidha, alisema baada ya kuwahoji waandishi hao walisema kuwa wametoka nchini kwa, kuja Tanzania kwa ajili ya kufanya mahojiano na wananchi wa eneo hilo kuhusiana na maambukizo ya ugonjwa wa corona.

Mwaisumbe alisema upelezezi ukikamilika waandishi hao watafikishwa mahakamani.

"Naomba vyombo vya habari vya nje ya nchi wanapoingia Tanzania wafuate utaratibu wa kupata vibali vya kuingia na kufanya kazi kwa mamlaka husika," alisema.

Akizungumza na Nipashe kwa njia ya simu, Kamanda wa Jeshi la Polisi Mkoaa wa Arusha, Jonathan Shana, alithibitisha kumamatwa kwa waandishi hao raia wa Kenya.

HABARI KITAIFA

W'biashara wakumbushwa taratibu, sheria vyuma chakavu

Na Ibrahim Joseph, DODOMA

WATU wasiojulikana wamechoma Kanisa la Kiinjili la Kilutheri Tanzania (KKKT) Mtaa wa Ng'ong'ona, Dayosisi ya Dodoma, jijini hapa.

NAIBU Waziri Ofisi ya Makamu wa Rais (Muungano na Mazingira), Mussa Sima, amesema ni wajibu wa kila mfanyakishara wa vyuma chakavu kufuuta sheria, ili kulinda miundombinu na kue-puka migogoro.

Sima alitoa kauli hiyo mwishoni mwa wiki, alipozungumza na wafanyakishara hao katika mkutano uliofanya jijini Tanga na kuwataka kuwa na vibali vya biashara hiyo.

Pamoja na mambo mengine, Naibu Waziri Sima alisema serikali haitawatoza faini kwa mizigo ya vyuma chakavu walizohifadhi na badala yake watatakiwa kuomba vibali upya ili waendelee kufanya biashara.

"Ndugu zangu, hapa tunazungumzia ule mizigo ulio nao na siyo ule utakaokuwa nao baadaye, maana kuna wengine watafikiri tunesema kuwa hata baadaye ukiwa nao mizigo, hau-tachajiwa faini, Hapana! Kuanza sasa kwenye kikao hiki, mtu mwenye mizigo atuambie tufahamu," alisisitiza.

Alisema jukumu la serikali ni kuhanikisha kuwa kila mtu anaifuata sheria zilizowekwa huku akitoa rai kwa wafanyakishara hao kuunda ushirika wa idadi ya watu waliokubaliana kwa pamoja na suala la vibali litakuwa jambo rahisi kwa.

Sima alisema serikali inafanya kazi kwa ukarbu na wafanyakishara hao, lakin nao wanapaswa kutii maelekezo na kufuata sheria zilizowekwa ili kue-puka migogoro isiyo na ulazima.

"Mwaka 2019, tulitengeneza kanuni, hivyo kila mmoja wetu analazimika kuwa na kibali na sisi tunawayibika kutoa kibali na kama kuna vikwazo katika utoaji wa vibali, tunajadili kwa pamoja wapi tuna tatizo na tunatataua na pia hatuko hapa kuizua biashara hii," alisema.

Wafanyakishara hao wakiwasilisha malalamiko yao, walidai kutozwa kiasi cha Sh. milioni 1.5 kwa mwaka, wakidai ni kikubwa tofauti na mitaji yao.

Waliongeza kwa kuahidi kuwa wao kama wananchi, watatekeleza maelekezo ya serikali ya kufanya biashara hiyo kwa kulinia vibali vinavyohitajika bila bugudha yoyote.

Pia, waliahidi kufuata sheria na kuwa jumuiya ya wafanyakishara watakuwa mabalozi kwa wenzao kuhanikisha wanalipia vibali husika kwa kuwa vibali vinapokuwa rafiki, hakuna haja ya kufanya biashara bila kufuata sheria.

Madereva malori sasa wagoma kuingia Zambia

Na Manuel Kaminyoge,

SONGWE

MADEREVA wa Tanzania waaoendesa malori wamegoma kuvuka mpakani Tunduma mkoani Songwe kuingia Zambia kwa muda usiojulikana, kwa madai wamechoshwa na ahadi zisizotekelzeza za muda mrefu kuhusu utatuzi wa malalamiko yao ya kunyanyaswa na maofisa wa Zambia.

Wakitoa tamko hilo mbele ya Mkuu wa Wilaya ya Mombasa, walisema wamekuwa wakipata manyanyaso makubwa wanapokuwa Zambia, hivyo wameamua wasitishe safari ili kushinikiza mabadiliko kwa maofisa wa Zambia.

Walimuomba mkuu wa wilaya kuwasiliana na serikali ya Zambia kumaliza changamoto hizo ili waendelee kuvusha magari, vinginevyo hawatavuka kutoka na manyanyaso hayo, ambayo wakati mwininge yanahatarisha usalama wa maisha yao.

Dickson Jumbe, alisema licha ya kuwa wamekuwa wakifikiwa malalamiko yao ngazi imbalimba, lakini wamekuwa wakiahili kuyashughulikia bila mafanikio.

Alisema kutokana na hali hiyo, wamefikia uamuzi huo na kusitiza kuwa hawatavusha gari mpaka serikali ya Zambia itakapotatau changamoto hizo.

Aidha, alitaja baadhi ya manyanyaso ni kunyang'anya pasi za kusafiria, kuwataka wapaki magari ya porini badala ya kwe-

nye miji na kufanya mradhi na askari wa usalama barabarani kwa kuwataka watoe fedha

kulipia usafi wa mazingira kila unaopingia wilaya nyininge.

Pia wanalamikia kuwekwa kalantini siku zaidi ya 20 tofauti na utaratibu wa nchi nyininge wa siku 14.

"Sisi hatuvushi magari yetu mpaka serikali ya Zambia ireke-bishe hizi kasoro.. tumechoka na haya manyanyaso, mpaka wakati mwininge tunatamani serikali ya Tanzania ikamilishe mpaka wake Congo kuititia Sumbawanga," alisema na kuendelea:

John Mtibani, alisema kwa hali waliyofikia Wazambia ni ukiuk-waji wa haki za binadamu kwani dereva anapobeba petroli halafu anaambiwa akapaki porini ni ku-

hatalisha maisha yake.

Juma Said Irando, Mkuu wa Wilaya ya Mombasa, alisema kuwa amepokea kilio hicho cha madereva na kuwaahidi kuyafanya kazi yote waliyoyataja, huku aliwaomba kutositisha huduma kabisa badala yake waendelee kuvusha magari wakati serikali za Zambia na Tanzania zinashuhulikia kero hizo.

Irando aliongeza kuwa me-wasiliana na Baloozi wa Tanzania nchini Zambia na tuko barabari kufuatilia suala hilo.

"Nawaomba ndugu zangu wakati tunaendelea na mazungumzo pande zote mbili vusheni magari... nina uhakika masu-ala yenu yote yamezingatiwa na yatashughulikia nawaombeni sana," alisema Irando.

Askofu wa Kanisa la KKKT Dayosisi ya Kusini Mashariki ya Ziwa Victoria, Dk. Emmanuel Joseph Makala (katikati), akimkabidhi Mkurugenzi wa Halmashauri ya Ushetu, Michael Matomora (aliyevaa shati ya kitenge), ndoo ya maji ya kunawia, sabuni na vitakasa mikono kwa ajili ya waganga wa tiba asili na Kituo cha Ukume vyenye thamani ya Sh. milioni 3. **PICHA: SHABAN NJIA.**

Miaka 60 jela kwa kumbaka, kumpa mimba mwanafunzi

Na Jumbe Ismailly,

SINGIDA

MAHAKAMA ya Wilaya ya Singida, imemhukumu kutumikia adhabu ya kifungo cha jumla ya miaka 60 jela mkazi wa Kijiji cha Mpipiti, Kata ya Mudida, Halmashauri ya Wilaya ya Singida, Abdul Bakari (27), baada ya kupatikana na hatia ya kumbaka na kumpa mimba mwanafunzi wa kidato cha pili.

Mwendesha Mashitaka wa Serikali, Elizabeth Barabara, alidai kwamba katika siku isijojulikana Februari, mwaka jana mshitakiwa huyo alimpa mimba mwanafunzi huyo (jina limehifadhiwa) mwenye umri wa miaka 15.

Mwendesha Mashitaka huyo alidai pia kwamba huku akiju kwamba binti huyo ni mwanafunzi, mshitakiwa amekuwa akimlaghai mwanafunzi huyo kwa kumpa fedha pamoja na kumnumulia mahitaji imbalibili ili kumshawishi kufanya naye tendo la ndoa.

Hata hivyo, baada ya kusome-wa shitaka hilo mshitakiwa alikana na ndipo upande wa mashitaka ulipeleka mashahidi watano mahakamani, amba walitoa ushahidi uliothibitishia mahakama hiyo bila kuacha shaka yoyote kwamba mshitakiwa ndiye aliyempa mimba mwanafunzi huyo.

Kabla ya kutoa hukumu ya kesi hiyo ya jinai namba

mwanafunzi huyo.

Katika shitaka la pili, ilidaiwa na Mwendesha Mashitaka huyo kuwa katika siku isijojulikana Februari, mwaka jana mshitakiwa huyo alimpa mimba mwanafunzi huyo (jina limehifadhiwa) mwenye umri wa miaka 15.

Barabara alidai pia kwamba huku akiju kwamba binti huyo ni mwanafunzi, alimpa mimba.

Baada ya kusome-wa shitaka hilo, mshitakiwa alikana lakini mashahidi watano walitoa ushahidi uliothibitishia mahakama bila kutia kuacha shaka yoyote kwamba mshitakiwa ndiye aliyempa mimba mwanafunzi huyo.

Kabla ya kutoa hukumu ya kesi hiyo ya jinai namba

230/2019, Hakimu Mfawidhi, Robert Oguda, alisema matukio ya vitendo vya ubakaji na mimba katika wilaya ya Singida vimekithiri sana, hali inayochangia mabinti wadogo kupoteza masomo yao bila sababu zozote za msingi.

Akitoa hukumu hiyo, Oguda alisema kwamba ili liwe fundisho kwa watu wengine wenye tabia kama ya mshitakiwa huyo, anamhukumu mshitakiwa kwenda kutumikia adhabu ya miaka 30 jela kwa kosa la kwanza la kubaka na katika shitaka la pili la kumpa mimba, alimhukumu pia kifungo cha miaka 30 jela, na makosa yote yanaenda kwa pamoja.

Soka la Tanzania linahitaji wachezaji wa kigeni zaidi

KUTOKANA na mlipuko wa maambukizo ya virusi vya corona (COVID-19), mikutano uliokuwa ukitarajiwa kuwakutanisha wadau wa soka nchini ili kujadili na kisha kupata muafaka wa hatma ya idadi ya wachezaji wa kigeni nchini, hautakuwapo tena.

Kufanyika kwa mikutano huo ilikuwa ni agizo la serikali kupitia kwa wizara husika ya michezo ambayo kwa maoni ya Waziri wake, Dk. Harrison Mwakyembe anaamini idadi ya wachezaji 10 wa kigeni wanaoruhusiwa kwa sasa ni kubwa, hivyo inapaswa kupunguzwa.

Hata hivyo, kutokana na mlipuko wa maambukizo ya virusi vya corona viliyvosababisha serikali kupiga marufuku shughuli zote zinazosababisha mikusanyiko ya watu, sasa mjadala huo utafanyika kwa kupitia mtandao wa Baraza la Michezo Tanzania (BMT) kwa kila mdau kutoa maoni yake.

Tunapongeza hatua hii ya serikali ya kutoingilia moja kwa moja kufanya uamuza katika shughuli za michezo na badala yake kuwaachia wadau kujiamulia. Hivyo, ni wakati wa wadau wa soka kutumia fursa hii adhimu kutoa maoni yao sasa ili uamuza ukifanyika uwe wa wote badala ya kuka kimya na kisha baadaye kuanza kulalamika kwa umuzi utakaofigiwa.

Kwa mujibu wa maoni ya Waziri Mwakyembe kama ilivyo kwa baadhi ya wadau wachache wa soka, wanaamini uwapo wa wachezaji wengi wa kigeni unaua vipaji vya wazawa hivyo kuidumaza timu ya Taifa, Taifa Stars jambo amballo Nipashe kamwe hatuwezi kukubaliana naye.

Tukiwa kama wadau namba moja wa soka nchini, tundaamini wachezaji wa kigeni wanapaswa kubaki 10 kama ilivyo sasa ama kuongezwa na si kuwapunguza, kwani ndiyo wanaowafanya wazawa kuongeza juhudhi kwa kupigania namba uwanjani, na si hili la kutaka kuwarahisishia nafasi ya kucheza.

Hiyo ni kutokana na ukweli kwamba; kwanza klubu zenyne uwezo wa kusajili wachezaji 10 wakigeni sana sana ni tatu, Simba, Yanga na Azam FC na bado katika vikosi vyao vya kwanza kuna wazawa wengi wanaotoa ushindani wa namba na kupata nafasi, jambo ambalo limewafanya kuwa bora hata kwenye timu ya taifa.

Pili mara nydingi tumekuwa tukipiga kelele wachezaji wetu kuonyesha uwezo na kutafuta nafasi ya kwenda kucheza soka la kulipwa ili kuwa na nyota wengi katika timu ya Taifa, lakini imekuwa vigumu kwao kuweza kupata timu kubwa nje, hivyo hawa wageni wanaotoka nije ndiyo wanaoweza wazawa kuwa bora humu humu nchini.

Kwa mantiki hiyo, kinachotakiwa ni TFF kuhakikisha wachezaji wa kigeni wanaokuja kucheza soka nchini wanakidhi vigezo watakavyoviweka hususan viwango vitakavyoweza kutoa changamoto kwa wazawa kujiimarishe, lingine labda kuweka kanuni ya idadi ya watakoruhusiwa kucheza katika mechii moja.

Lakini pia kwa wadau wanaotaka wachezaji wa kigeni wanaosajiliwa na klubu nchini kupunguzwa kutoka 10 wa sasa, kama ukitazama Ligi Kuu ambayo msimu ujao itashirikisha timu 16 huku kanuni ikituruhusu kila klubu kusajili jumla ya wachezaji wasiozidi 30, hiyo inamaana jumla yao watakuwa 480, ukitoa 30 wa kigeni kutoka Simba, Yanga na Azam na unaweza kufanya 50 wengine wa kigeni ni kutoka klubu zingine 13 na kufanya jumla ya wageni kuwa 80.

Kwa mantiki hiyo wazawa watakuwa 400, hivyo ni vipi wachezaji 80 wa kigeni wazue wenyepi 400 kuonyesha uwemo wao? Hata hivyo, idadi hiyo ya 'mapro' 80 ni makadro ya juu sana kwani hata wakati huu Ligi Kuu ikishirikisha klubu 20 bado wageni hawajafikia 80, hivyo kuendelea kuzuia wageni ni kuwalemaza wazawa kwa kuwafanya washindwe kujituma kwa kupigania namba.

Nipashe hutolewa na kuchapishwa na:

THE GUARDIAN LIMITED

Mhariri Mtendaji : Beatrice Bandawe

Meneja Usambazaji na Masoko: Emmanuel Lyimo, 0716 500500

Mapokezi: 0745 700710

Matangazo: 0782 253676

Baruapepe: advertise@guardian.co.tz

Website: www.ipppmedia.com

epaper.ipppmedia.com

Muungwana Lazima Nilonge

Kanuni hizi ni maalum kwa kuzibana Simba na Yanga

Na Adam
Fungamwango

BARAZA la Michezo la Taifa (BMT) limeanza kupoeka maoni kutoka kwa wadau wa soka kuhusu idadi ya wachezaji wa kigeni kwenye soka la Tanzania.

Mjadala huu umekuwa mkubwa sana kwa sasa kwenye redio, televisheni, mitandao ya kijamii na hata mitaani. Kwa sasa kila kona ya nchi mashabiki wa soka wamekuwa wakilijadili suala hili. Na kwa sababu kwa sasa ligi imesimama, basi suala kubwa linalojadiliwa ni hili.

Kumekuwa na dhana kuwa wachezaji 10 wa kigeni ni wengi sana, hivyo baadhi wamekuwa na mpango wa kutaka kuwapunguza na kubaki watano.

Sababu mbalimbali zimekuwa zikitolewa, zikiwamo kuwa wachezaji wa kigeni wanawabana wachezaji wazawa kuonekana au kuonyesha vipaji vyao kiasi kwamba wanaifanya hata timu ya Taifa, Taifa Stars kutokuwa imara.

Mimi binafsi mchango wangu kwa BMT ni huu hapa. Kusema kweli kitendo cha wadau wa soka nchi nzima kuweka mjadala kwa sababu ya wachezaji 10 tu wa kigeni ambao wanasa jiliwa na klubu za Simba, Yanga na Azam ni sawa na kuwatengenezea bomu wachezaji wetu.

Ni kuwadekeza na kuwaendekeza. Wachezaji wa Tanzania wanatakiwa wapambane ili wapate namba mbele ya wageni na wasitengeneze mazingira mepepsi. Hapo ndiyo tutawaharibu kabisa.

Kanuni yoyote ile itakayokuja ya kupunguza wachezaji wa kigeni, itakuwa ni ya kuzibana tu Simba, Yanga na Azam.

Maana ya kanuni ni kuzibana klubu zote na si baadhi ili kuzinuifaisha zingine. Tanzania tujikite kwenye hoja ya kuzifanya Ndanda, Mbeya City, Mtibwa Sugar kuwa kama Simba, Yanga na Azam na si Simba, Yanga na Azam tu zibane na kuzilazimisha ziwe na uwezo sawa na Ndanda, Biashara United na Mwadui FC.

Timu zingine hazisajili kabisa wachezaji wa kigeni. Zingine zinasajili chini ya watano, hivyo kanuni hiyo ikiwekwa wala haitawagusa.

Hapa ni kuziondolea klubu za Simba, Yanga na Azam nafasi ya kupambana, si

kwenye ligi tu, bali hata kwenye mechii za kimataifa. Wala tusidanganyane, Simba, Yanga na Azam ambazo angalau zimekuwa zikifanya vizuri kwenye mechii za kimataifa, ni kwa sababu zina baadhi ya wachezaji wa kimataifa, na timu zingine kama Mtibwa Sugar ambayo msimu uliyopita ilifungwa mechii zote mbili za Kombe la Shirikisho dhidi ya KCCA ya Uganda mabao 5-1 kwa sababu haikuwa na mchezaji wa kigeni hata mmoja.

Kuhusu timu ya taifa, itakuwa ni ajabu kwa nchi kama Tanzania kutegemea wachezaji wa Taifa Stars iti watoke Simba, Yanga na Azam tu. Katika soka la Afrika kwa sasa, karibuni nchi zote zinategemea zaidi wachezaji kutoka nije ya nchi.

Hata Madagascar ambayo ilitesa msimu huu kwenye AFCON, ilikuwa na wachezaji wengi kutoka Ufaransa, tena wa madaraja ya chini, lakini walikuja kufanya vema kwenye timu ya taifa.

Hivi kweli tunashindwa hata na Madagascar? Tunachotakiwa Watanzania ni kuwatengeneza wachezaji vijana na kuwatawanya waende nchi mbalimbali kucheza soka la kulipwa, lakini pia wachezaji wa klubu mbalimbali nao watoke wapishane na wageni, waende nije ili waitwe kucheza timu ya taifa.

Tunahitaji Taifa Stars iwe na wachezaji wengi kutoka nije ya nchi, Simba, Yanga, Azam, au KMC na zingine wachangie wawili, watatu au mmoja.

Haiwezekani nchi kama hii itegemei wachezaji wengi wa Stars kutoka timu hizo tu, wakati Senegal wao wanaocheza Afrika huwa hawaiiwi. Tuziache Simba, Yanga na Azam na wachezaji wao 10 kwa sababu nazo zina mahitaji yao, wanahitaji siku moja watwae Kombe la Ligi ya Mabingwa Afrika au Shirikisho na hilo huwezi kulpata kwa kuwa na wachezaji wa Kitanzania waliorahisishiwa kucheza kwa kusaidiwa na kanuni na si uwemo.

Labda tunaweza kukubali kwa mbali kuwa wachezaji hao 10, iwekwe kanuni kuwa wawe wanacheza watano tu wa kigeni kwenye kila mechii moja.

HABARI KITAIFA

Mkuu wa Mafunzo na Utendaji Kivita wa Jeshi la Ulinzi la Wananchi wa Tanzania, Meja Jenerali Alfred Kapinga, akiangalia kifaa cha kupimia mwelekeo wa Mzinga wakati wa zoezi maliza kwa ajili ya Kuruta kundi la 39 wa shule ya mafunzo Kihangaiko. **PICHA: LUTENI SELEMANI SEMUNYU.**

Waziri agiza wadaiwa sugu kufikishwa mahakamani

Na Francis Godwin, IRINGA

NAIBU Waziri Wizara ya Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi, Angelina Mabula, ameiagiza Halmashauri ya Manispa ya Iringa, kuwaandikia barua wadaiwa sugu wa kodi ya ardhi ili kulipa ndani ya mwezi mmoja ama kufikishwa mahakamani.

Akizingumza jana wakati wa ziara yake mkoani Iringa Naibu Waziri huyo, alisema kuwa lazi-

ma halmashauri hiyo nanyingine nchini kuhakikisha zinawabana wadaiwa sugu wa kodi za ardhi, ili walipe kwa wakati badala ya kuendelea kuwfumbia mako.

"Kuwa kuanzia leo wadaiwa wote wa ardhi wanapaswa kuandikiwa barua za kumbushwa kulipa madeni yao ndani ya mwezi huu na kama wasipofanya hivyo basi kufikishwa katika mahakama ya ar-

dhi ili sheria ichukue mkondo wake.

Aidha, Naibu Waziri huyo alisema zimekuwepo sababu kwa baadhiya Halmashauri kusingizia kushindwa kufuatilia ukusanyaji wa kodi za ardhi kwa madai ya janga na virusi nya Corona, jambo ambalo si kweli kwani ukusanyaji wa kodi unaweza kuendelea kama kawaida na Corona isiwe sababu ya watumishi kukwepa majukumu yao ya utendaji.

"Mbona hapa tumeweza kukutana na kufanya ziara hii sasa ninyi mnashindwa vipi kupita mitaani kuwakumbusha wananchi wanaodaiwa kodi za ardhi kulipa kodi hizo na njia za kutumia mnazo nyangi hapa mnazo radio za kijamii na vyombo vingine nya habari pamoja na magari ya kuzunguka kufanya matangazo tumieni njia hizo kuwfikishia wananchi ujumbe," alisema.

DC awasihi walimu kujilinda na corona

Na Gideon Mwakanosya, MBINGA

MKUU wa Wilaya ya Mbinga, Cosmas Msheni, amewataka walimu kuchukua tahadhari dhidi ya maambukizo ya ugonjwa wa corona.

Aidha, amewapongeza walimu kwa ufaulu mzuri wa wanafunzi kwa kipindi cha mwaka 2019/2020.

Msheni ametoa tahadhari hiyo mwishoni mwa wiki wakati wa mukutano mkuu wa uchaguzi wa

walimu wa wilaya ya Mbinga, uliofanyika mjini hapa na kuhudhuriwa na zaidi ya walimu 280.

Alisema kuwa walimu wa wilaya hiyo wanastahili pongezi kwa kuwa matokeo ya mtihani wa taifa wa darasa la saba, mtihani wa taifa wa kidato cha nne na cha sita yalikuwa mazuri tofauti na matokeo ya wilaya nyingine mkoani humo.

Alieleza zaidi kuwa ni vyema walimu wote wa wilaya hiyo kuwa mabalozi wazuri wakutoa

elimu ya ugonjwa wa corona kwa wanafunzi wao pamoja na wananchi kwa leo la kuwa na tahadhari ya ugonjwa wa corona.

Naye, Katibu wa Chama cha Walimu Tanzania (CWT) Wilaya ya Mbinga, Peter Simwanza, alisema kazi kubwa ya chama hicho ni kuhakikisha kuwa walimu wanapofanya kazi zao za kufundisha wanapaswa kuwa waadilifu kwa kuzingatia ufundishaji bora kwa wanafunzi wao.

Kwenye mukutano huo

msimamiziwa uchaguzi Bernard Mbawala, alimtangaza Nicodem Hyera kuwa Mwenyekiti mpya wa CWT wa Wilaya ya Mbinga kwa muda wa miaka mitano.

Washindi wengine kuwa ni Grace Mbele ambaye ameshinda nafasi ya mweka hazina, mwakilishi wa walimu wanawake Winfrida Mbata, Hekelius Ndunguru, mwakilishi wa kundi la walimu wenye ulemavu na Lenzile Malena kuwa mwakilishi wa kundi la vijana.

Watanzania watakiwa kutembelea vivutio

Na Daniel Sabuni, SERENGETI.

WATANZANIA wametakiwa kujenga utamaduni wa kutembelea hifadhi za taifa na kufurahia urithi wa vivutio pamoja na kuchangia pato la Taifa.

Hatua hiyo itasaidia watalii wa nje wanapoahirisha safari nchi iendelee kupata mapato yatokanayo na utalii kwa maendeleo yao.

Mkuu wa Kitengo cha Utalii wa Hifadhi ya Taifa ya Serengeti, Tutinga Mwakijambile, aliyasema hayo juzi alipozungumza na Nipashe kuhusu masuala mbalimbali ya utalii.

Alisema ni vyema ikafikia wakati Watanzania kuamua kutembelea hifadhi za Taifa kama watalii wa ndani badala ya kutegenea wa nje pekee.

"Hifadhi hizi na vivutio viliviyomo ni mali ya Watanzania, niwaalike

Watanzania kuja Serengeti wafurahie Hifadhi hii ambayo ni moja ya maajabu yaliyopo duniani...wataweza, wadundulize pesa halafu waungane

kwenvye vikundi, ushahidi ni kwamba hata watalii wa nje wanafanya hivyo," alisema Mwakijambile.

Alitaja vivutio vinavyopatikana Senapa ni wanyama wanaohama kutoka Tanzania na kuelekea Masai Mara nchini Kenya kila mwaka, makundi makubwa ya simba, tembo, mbwamwitu, muonekano wa uwanda mpana usio na mwisho kwa upeo wa macho, makundi ya twiga, mbuni, swala pala, viboko, chui, duma, pimbi, faru, nyati, mito mikubwa ya Grumet na Mara ambayo inatiririsha maji hifadhini na kivutio cha kuruka na puto.

Vivutio vingine vinavyovuta watalii wengi Serengeti ni wanyama maarufu 5 duniani wanaonekana kwa wingi.

Mwakijambile alitaja kivutio Kingine kinachovuta watalii ni wanyama aina ya nyumbu wanaokadirwa kufika milioni moja na nusu (1.5 milioni) ambaa huchunga kwenye eneo moja na kubeba mimba kwa wakati mmoja maalum, kuzaa kwa wakati, kulea kwa wakati na safari ya kuhama kwa pamoja kwenda upande mwininge wa Masai Mara kutafuta malisho na maji safi.

HABARI KITAIFA

Naibu Waziri wa Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi, Angeline Mabula, akimsikiliza Mtaalamu Mshauri wa Mradi wa Kurasimisha Ardhi Vijijini unaotekelawa na Shirika la Feed the Future, Malaki Msigwa (kulia), alipotembelea Masijala ya Ardhi ya Halmashauri ya Wilaya ya Iringa, wakati wa ziara yake mwisho mwa wiki. Habari Uk. 7. **PICHA: MPIGAPICHA WETU**

Asimulia alivyonusurika mdomoni mwa chatu

Na Said Hamdani, LINDI

KIJANA Hatibu Malilo (23) wa Mtaa wa Angaza, Kata ya Wailes, Manispaa ya Lindi, amenusuri-ka kufa baada ya kushambuliwa na nyoka aina ya chatu, alipoku-wa akichunga ng'ombe.

Akizungumza na Nipashe jana, alisema mkasa huo ulimpata Mei 04 mwaka huu, majira ya saa 9:00 alasiri eneo la An-gaza iliyopo shule ya Sekondari.

Akisimulia tukio hilo alisema kuwa, alikiwa na mwenzake Hamisi na Said, alishambuliwa na chatu huyo ambaye alibana-miguu yote.

Alisema wakati amezingirwa

na nyoka huyo, Malilo alishind-wa kuendelea na safari yake kwa kile alichokieleza miguu ilikuwa mizito na alipojiangalia alibaini ameshikwa na mnyama huyo na kupiga kelele kuomba msaada kutoka kwa wenzake al-ikouwa ameongozana nao.

Mchungaji huyo alisema wakati akiomba msaada huo ng'ombe aliokuwa nao alimu-fuata na alipokaribia eneo hilo na kunusa, akawa anafokewa na Chatu huyo, hali iliyomfanya aandoke na kufuata wenzake.

"Chatu yule baada ya kunishi-ka miguu niliishiwa nguvu ikizingatiwa sikuwa na silaha kali kama vile kisu au panga, hivyo

nikawa napiga kelele kuomba msaada kutoka kwa wenzangu," alifanua Hassani.

Alisema wakati akiwa tayari amezidiwa nguvu kisha kuangushwa chini na chatu huyo wenzake walifika eneo la tukio na kufanikiwa kumu-oko kwa kumshambulia nyoka kwa mawe, na kufanikiwa kumuachia na kutokomea msit-tuni huku akibaki hajitambui na kuishiwa nguvu.

Malilo alisema baada ya nyoka yule kumuachia wachungaji wenzake walimbeba na kumfikisha nyumbani kwao na kupa-fahamu baada ya zaidi ya saa matatu, kufuatiwa jitihada

zilizofanywa na watoa msaada, ikiwamo kufanyiwa dawa za asi-li. Alisema kukamatwa kwake na chatu huyo anayekadiliwa kuwa na urefu usiopungua futi 10 kulichangiwa na ng'ombe mmoja kati ya kumi aliokuwa anachunga kumtoroka kuele-keea eneo la bondeni.

"Nitachukua muda kundi-ondoka nyoka huyu kichwani mwangu kwani ni mara yangu ya kwanza kunipata mtihani wa aina hii," alisema Hassani.

Kwa upande wake, mmiliki wa ng'ombe hao, Husuna Kalua, akizungumzia mkasa huo, alise-ma anamshukuru Mungu kwa kijana huyo kunusurika.

Ofisa elimu awaonya walimu wafundisha tuisheni

Na Pendo Thomas, KIGOMA

OFISA Elimu mkoani Kigoma, Majuto Njunga, amewataka wazazi kuacha kukiuka maagizo ya Serikali kwa kuskusanya makundi ya watoto na kuwatafutia walimu wa kuwafundisha wakiwa ndani, jambo linalowaweka hatarini kuambukizwa corona.

Katibu Tawala Mkoa wa Kigoma, Rashid Mchata, aliyasema hayo jana wakati wa kukabidhi vifaa vya kujikinga

na maambukizo Corona vilivyoletwa na Shirika la Compassion Of Africa kupitia muungano wa makanisa 12 linalohudumia watoto 2,718, wanawake wakiwa 1384 wanaume 1334 katika Manispaa ya Kigoma Ujiji.

Alisema kuna taarifa zenye uhakika kuwa kuna makundi ya watoto yanafungiwa ndani na kufundishwa masomo wakati, Serikali imepinga jambo hilo ili kuwaweka watoto salama.

"Niwaombe wazazi msitumie nyumba

zenu kama twisheni kwani mnahatarisha usalama wa familia zenu na kukiuka agizo la serikali la kuwaondo watoto katika hatari ya kuambukizwa ugonjwa wa corona," alisema.

Aidha, Njunga aliwataka wanafunzi watumie vipindi vya elimu vinavyoendeshwa kupitia runinga na si kutumia walimu ambao Serikali hajjawathibitisha katika ufundishaji.

Awali, akizungumza kwa niaba ya wachungaji, Mchungaji Riziki Jacksoni

Watumishi watatu H/Itigi wafukuzwa kazi

Na Jumbe Ismailly, ITIGI

BARAZA la Madiwani wa Halmashauri ya Itigi, willayani Manyoni, mkoani Singida, limewafukuza kazi watumishi watatu wa Halmashauri hiyo, akiwemo Daktari Msaidizi daraja la kwanza, Zuberi Hamisi Abdala, baada ya kupatikana na makosa ya kughushi vyeti vya kidato cha nne.

Mwenyekiti wa Halmashauri ya Itigi, Ally Minja, aliyataja watumishi waliofukuzwa kazi kwa makosa ya kuwa na vyeti vya kughushi, kuwa ni Mhandisi daraja la pili, Shabani Mughu aliyejewa na kosa la kughushi cheti cha uhandisi.

"Kulikuwa na hoja ya kukamilisha mchakato wa watumishi ambao waliondolewa utumishi kwa makosa ya kuwa na vyeti vya kughushi," alifanua Mwenyekiti Minja.

Wengine ni Zuberi Abdallah, aliyejewa Daktari Msaidizi daraja la kwanza aliyeptikana na kosa la kughushi cheti cha kidato cha nne na Sophia Richard, muuguzi daraja la pili aliyejewi pia cheti cha kidato cha nne.

"Katika kikao cha leo tuliletewa mashitaka matatu na baraza limekubaliana na kukubali kwamba hawa watumishi wote watatu wamefukuzwa kazi kuanzia leo," alifanua Minja.

Aidha, Minja aliweka wazi pia kwamba baraza hilo pia limewathibitisha kazini watumishi wapatao saba wa idara ya utawala baada ya kutimiza vigezo vya kuwa kazini kwa muda wa mwaka mmoja na kutopatikana na dosari yeyote ile katika kipindi hicho.

Minja ambaye pia ni Diwani wa Kata ya Itigi aliyataja waliothibitisha kazini kuwa ni Ofisa Mtendaji wa kata ya Itigi mijini, Simoni Tililo, Afisa Mtendaji wa kata ya Aghondi, Nuru Maulidi, Afisa Mtendaji wa kata ya Idodyandole, Thomas Sebastiani, Ofisa Mtendaji wa Itigi Majengo, Athumani Mkwawa, Ofisa Mtendaji wa kata ya Mitundu, Rashidi Masudi, Ofisa Mtendaji wa Kata ya Tambukareli, Ibrahimu Ntandu na Ofisa Mtendaji wa Kata ya Mwamagenbe, Zuhura Kipehi..

alisema Shirika la Compassion katika kipindi hiki limeendelea kutoa elimu kwa jamii ya namna ya kujikinga pamoja na kufanikiwa kutoa vifaa kinga kama ndoo za koki na vitakasa mikono vyenye thamani ya Sh. milioni 45.472.

Malieta Alex akizungumza kwa niaba ya wazazi baada ya kupokea vifaa hiyo, alisema vitawasaidia kwani tangu kuwepo kwa mlipuko wa ugonjwa wa corona vifaa kinga vimepanda bei na kufanya baadhi ya watu kutokumudu gharama.

Nemc yaonya umwagaji wa majitaka mitaroni

Na Mwandishi Wetu

Baraza la Taifa la Hifadhi na Usimamizi wa Mazingira (Nemc) limewataka Watanzania, hasa waishio mijini, kuacha kutiririsha majitaka katika mitaro iliyojengwa kusafirisha maji ya myua.

Baraza limetoa angalizo hilo kwani tabia hiyo inahatarisha afya ya umma na kuharibu mazingira.

Akizungumza jijini Dar es Salaama mwishomi mwa wiki baada ya kutembelea eneo la makazi la Mabibo na Ukanda Maalumu wa Viwanda Katika eneo hilo, Mkurugenzi Mkuu wa, Dk Samuel Gwamaka, alisema ameshtushwa kuona wananchi wameelekeza mabomba ya majitaka kutoka majumbani na kumwaga katika mtarao mkubwa wa umma unaosafirisha maji ya mvua hadi Mto Msimbazi na kwenda baharini.

Alisema jambo hilo limemsikitisha sana na kufafanua kwamba kasoro hiyo inahatarisha afya ya wananchi wa Mabibo na wa mbali na kuharibu mazingira. "Wananchi kuelekeza mabomba ya majitaka kwenye mitaro maalumu ya umma siyo matumizi sahihi ya mitaro hiyo ya umma.

"Tunawaonya wananchi wanaofanya hivyo nchini kuacha mara moja tabia hiyo kwani inahatarisha afya ya umma na kuharibu mazingira," alieleza.

Dk Gwamaka alitembelea eneo la Mabibo baada ya NEMC kupoeka barua inayolalamikia kiwanda cha kutengeneza nguo kwa uchafuzi wa mazingira kwa njia ya moshi, kelele na maji yenye kemikali na sumu.

"Jambo hili litafuutiliwa kwa makini kwa kuunda timu ya wataalaamu. Ikibainika kwamba kiwanda chochote kimekiuka matakwa ya Sheria ya Mazingira ya 2004, hatua kali za kisheria zitachukuliwa," alieleza.

Hata hivyo, Dk Gwamaka aliwataka wananchi kuacha tabia ya kunyoshea vidole taasisi au kiwanda huku wao wakiwa mstari wa mbele katika kuharibu mazingira badala ya kuyalinda.

Aliwataka wananchi na viongozi kuelewa kwamba mazingira salama ni muhimu kwa ustawi wa watu, wanyama na viumbe vingine na kuwaomba viongozi wa serikali za mitaa kuhakikisha miundombinu inatumika kwa shughuli tu liliyokusudiwa.

"Mamlaka zote tukisimamia hili tutapusha madhara kwa wananchi, mifugo na viumbe vingine vilivyomo katika mazingira yetu," alisema.

Mafundi wakiwa kwenye maandalizi ya ujenzi wa tangi la maji Kisarawe-Pugu, Pugu Kajiungeni. Mradi huo unatekelezwu na Mamlaka ya Majisafi na Usafi wa Mazingira Dar es salaam (DAWASA), tangi hilo litakuwa na uwezo wa kuhifadhi maji yenye ujazo wa lita milioni mbili. **PICHA: FRANK MONYO**

Madiwani CUF watimkia CCM kumuunga mkono Magufuli

Na Stevie Chindiyе, TUNDURU

MADIWANI 9 wa Chama cha Wananchi (CUF) Wilaya ya Tunduru mkoani Ruvuma, wamejiondoa kwenye chama hicho na kijiunga na Chama Cha Mapinduzi (CCM).

Madiwani waliokehama chama hicho na majina ya kata zao kwenye mabano ni Aloyi Mohammed Nyoni (Mlingoti Mashariki), Ajolla Hasan Ally (Ligunga), Maganga Husein

Zuberi (Nandembo) na Kabago Halifa Sandali (Nalasi Maghalibi).

Wengine ni Kubodola Idrisa Ambali (Nakapanya), Said Ally Pindu (Ngapa), Abdallah Rajab Abdallah (Majengo), Aliasa Mohammed Mshamu (Tinginya) na Zainabu Mussa Said (Diwani wa viti maalumu Mlingoti Maghalibi).

Sambamba na madiwani hayo pia kiongozi mwandamizi wa chama hicho, Said Kiosa pia ameungana na madiwani hao kwa kuachia nyadhifa zote alizo kuwanazo ndani ya chama hicho

na kijiunga na CCM.

Wakizungumza kwa nyakati tofauti walisema kuwa huo ndiyo uamuzi wao kwa sasa, hasa kwa viongozi waliokomaa kisiasa zikiwa ni juhudzi za kuunga mkono juhudzi zinazo oneshwa na Rais John Mgufuli.

Walisema Rais Magufuli amefanya mambo mengi kwa kipindi kifupi yakiwamo mambo ambayo viongozi wengi wa kitaifa wa vyama vya upinzani walikuwa wakivilalamikia.

Katibu wa CCM Wilaya ya Tunduru, Kite Mfilinge, pamoa

na kuwakaribisha ndani ya chama hicho pia aliaombwa Wanachama na wakereketwa wa CCM kuwapoeka wanachama hao wapya, na kwamba wapo huru kugombea nafasi yoyote ndani ya chama.

Akizungumzia tukio hilo, Diwani wa CUF Kata ya Kidodoma, alisema kuwakitendo cha viongozi waandamizi hao wa CUF kukihamza chama hicho na kijiunga CCM kimeonyesha udhaifu mkubwa katika vyama vya upinzani.

Osha yawawezesha wasioona kujikinga maambukizo corona

Na Gwamaka Alipipi

WAKALA wa Usalama na Afya Mahali pa Kazi (Osha), umetoea msaada wa vifaa kinga kwa Chama cha Wasioona Tanzania, ili kuwawezesha kujikinga na maambukizo ya ugonjwa wa virusi vya corona.

Vifaa hivyo vilivyokabidhiwa kwa viongozi wa chama hicho ni vitakasa mikono (sanitizers), barakoa, ndoo za kunavia mikono, pamoa na sabuni za maji.

Akikabidhi vifaa hivyo kwa viongozi wa chama, Kaimu Mtendaji Mkuu wa Osha, Khadija Mwenda, alisema jukukila Osha ni kuhakikisha maeneo ya kazi yanakuwa salama, kwamba wameguswa na changamoto in-

ayolikibili kundi hilo maalumu katika kujikinga na ugonjwa wa corona.

"Sote tunafahamu kwamba dunia na nchi yetu ipo katika mapambano dhidi ya janga la corona, kila mtu anahimizwa kuchukua tahadhari dhidi ya virusi hatari vya corona kwa kutekeleza maelekezo mbalimbali yanayotolewa na wataalaamu wetu wa afya, hivyo kwa kutambua changamoto zinazowakumba wenzetu wasioona tumeona ni vema tukawasaki baadhi ya vifaa kinga muhimu," alisema Mwenda.

Alisema watu wasioona wanakuwa na wakati mgumu zaidi katika kujikinga na ugonjwa wa corona kutokana na hali yao, na

kwamba mara nyingi hulazimika kugusana na watu wengine hata wasiowafahamu hususani wanapohitaji msaada wa kuvushwa barabara au kuongozwa toka eneo moja kwenda lingine.

"Miongoni mwa vifaa tulivyo otoa ni vitakasa mikono ambavyo vipo katika chupa ndogo amba zo walengwa wataweza kutembe nazo na hivyo kuwawezesha kutakasa mikono yao kila wanapolahimika kugusana na watu wanawoongoza au wanapokuwa wameshika vitu mbalimbali," alisema Mwenda.

Aidha, aliaombwa wadau wengine kujitokeza na kutoa misaada zaidi kwa makundi ya watu wenye ulemavu ili nao wawezeku jikinga na kuendelea kushiriki

katika shughuli mbalimbali za ujenzi wa Taifa.

Kwa upande wake Mratibu wa Idara ya Maendeleo ya Vijana na Chipukizi wa Chama hicho, Omari Itambu, aliwashukuru Osha kwa msaada huo muhimu kwa wanachama wake.

Naye Mwenyekiti wa Chama cha Wasioona Mko wa Dar es Salaam, Paul Zumba, alisema: "Kwa niaba ya wasioona wa mko wa Dar es Salaam, tunapenda kuwashukuru Osha kwa msaada huu wa vifaa vya kujikinga na ugonjwa hatari wa corona na tungependa pia kutoa wito kwa watu wengine wawezeku tutsaidia pia kwani watu tusioona tupo katika hatari kubwa zaidi ya kuambukizwa ugonjwa huu."

Ataka mahakama udhalilishaji watoto

Na Mwandishi Wetu, PEMBA

AFISA Ustawi Hifadhi ya Mtoto Wilaya ya Wete, Pemba, Nafhat Salim Yahya, ameishauri Serikali kuanzisha mahakama maalum itakayosikiliza kesi za udhalilishaji pekee, ili zisikilizwa kwa haraka.

Aiidha, ofisa huyo amesema hatua hiyo itasaidia kuharakisha kesi hizo na haki kipatikana haraka.

Akizungumza na Nipashe mjini Wete ofisa huyo alisema kuwa iwapo kesi za udhalilishaji zitasikilizwa na kutolewa maamuzi haraka itasaidia kupunguza vitendo hivyo kwa kiasi kikubwa.

Alisema kuwa, ipo haja ya kuanzisha mahakama maalum ambayo itasikiliza kesi za udhalilishaji pekee badala ya kuchanganywa na kesi nyengine, jambo ambalo litasaidia kesi kusikilizwa na kupata hatia kwa muda mfupi.

"Hizi kesi za udhalilishaji zinaposikilizwa katika mahakama ambazo pia husikiliza kesi nyingine, husababisha kuzorota na kukaa kwa muda mrefu bila kutolewa hukumu," alisema na kuongeza:

"Lakini iwapo itawekwa mahakama kwa ajili ya kesi hizi tu, basi tutafanikiwa kudhibiti."

Alieleza kuwa ucheleweshwaji wa kutolewa maamuzi kwa kesi hizo kunapelekeja jamii kukata tamaa na kuona kwamba haki haitendeki, hivyo ikiwa itakuwapo mahakama maalumu, itasaidia kwa kiasi kikubwa kesi kusikilizwa na kutolewa maamuzi, jambo ambalo jamii itafurahia.

Aidha, ofisa huyo alizionba mahakama kuweka miundombinu rafiki itakayomsaidia mtoto kutoa ushahidi mzuri bila ya woga.

"Mtoto na mtuhumiwa wanaonana uso kwa uso, hii hupelekeea kuwa na hofu na kushindwa kutoa ushahidi vizuri," alisema.

Sheha wa Shehia ya Piki, Assaa Khamis Mussa, ailiomba Jeshi la Polisi kuharakisha upelelezi wa kesi za udhalilishaji, ili zifkishwe mahakmani zipate hatia kwa haraka.

"Kesi zinachelewa upelelezi na zinopofika mahakmani huchelewa kutolewa maamuzi, zinapochelewa jamii huona kama hakuna hatia kwa washtakiwa."

Nae Sheikh Khamis Hamad Nas-sor, mkaazi wa Shengejuu, alisema pamoja na kuwapo kwa hukumu za kesi hizo, bado baadhi ya kesi zinachelewa kutolewa maamuzi.

"Sijui ni kipi kinachosababisha kesi kutolewa maamuzi, kesi hizi si za kucheleweshwa maana jamii inachoka na watendaji wa makosa wanaendelea kuwadhalilisha watoto," alisema.

Mratibu wa Chama Cha Waandishi wa Habari Wanawake Tanzania (TAMWA) ofisi za Pemba, Fat-hiya Mussa Said, alisema ni jambo jema iwapo itaanishwa mahakama maalumu, kwani wana imani kuwa vita dhidi ya vitendo vya udhalilishaji vitafanikiwa.

"Mahakama maalumu kwa ajili ya kesi hizo ni jambo zuri kuwapo, kwani kesi zitapata hatia haraka na kwa muda mfupi," alisema.

Jumla ya kesi 74 zimefikishwa mahakama ya Mkoa Wete kuanzia Januari mwaka 2019 hadi Machi 2020, ambapo kesi 23 zilitolewa hukumu mwaka jana.

Kanyasu akerwa uvamizi maeneo hifadhi

Na Mwandishi Wetu

NAIBU Waziri wa Maliasili na Utalii, Constantine Kanyasu, ameonyesha kukerwa na baadhi ya wananchi wanaendelea kujenga nyumba na kuendesa shughuli za kilimo katika maeneo yenyewe wanyamapori hasa katika mapito ya wanyamapori.

Alikerwa na hali hiyo katika eneo la Kwakunchinja linalounganisha Hifadhi ya Taifa ya Tarangire na Hifadhi ya Manyara.

Alisema kutokana na tabia hiyo, Serikali hawezi kumaliza kulipa vifuta jasho na vifuta machozi kwa wananchi wanaoshambuliwa na wanyamapori wakali na waharibifu

Aliyasema hayo alipokuwa akizungumza na viongozi wa Jumuiya ya Hifadhi ya Wanyamapori ya Burunge (WMA) iliyopo wilaya ya Babati, mkoani Manyara kuona namna ya kulinda ushoroba wa Kwakunchinja amba ni umuhimu kwa Wanyamapori wanaotoka Hifadhi ya Taifa ya Tarangire kuelekea Hifadhi ya Ziwa Manyara.

Alisema kwa mwaka huu pekee Serikali imetumia kiasi cha Sh. bilioni moja kulipa

vifuta jasho na vifuta machozi huku kiasi cha Sh. bilioni 2.3 ikiwa bado hakijalipwa kwa wananchi walioathiriwa na wanyamapori wakali na waharibifu

Alisema kila mahali wananchi wamekuwa wakilalamika kuchelewa kulipwa vifuta jasho na vifuta machozi kutokana na madai hayo kuwa mengi hali inayopelekeea Wizara kuwa na madai mengi yasiyolipika kutoka kwa wananchi ambaa baadhi wameyafuata makazi ya wanyamapori

Hata hivyo, Kanyasu alisema Serikali inatafuta mbinu mbadala ya kupunguza migogoro kati ya binadamu na wanyamapori wakali na waharibifu baada ya kugundua kuwa fidia sio suluhisho kutokana na wimbi kubwa la wananchi kuendesa shughuli za kibinadamu katika shoroba za wanyamapori pamoja na maeneo ya mitawanyiko ya wanyamapori .

Alisema kutokana na tabia ya baadhi ya wananchi kufanya makazi katika maeneo hayo, Wizara ya Maliasili na Utalii imegundua hata ikitenga bajeti nzima ya Wizara kwa ajili ya kulipa vifuta jasho na vifuta machozi kumaliza tatizo hilo.

Kanyasu alisema binadamu wamekuwa wakiwafuata Wanyamapori hivyo suala la mazao ya kushambuliwa ni jambo lisloepukira

"Sehemu ya Mapori ya Akiba na Jumuiya ya Hifadhi za Wanyamapori ndimo wananchi wameanzisha makazi hivi unatategemea wanyamapori watulie tu?" alihoji Kanyasu.

Alifafanua kuwa wananchi waliojenga katika maeneo hayo wamekuwa wakitoa visingizio kuwa ardhi imepungua na hivyo kuwalazimu kuanzisha shughuli za binadamu katika maeneo ya wanyamapori suala ambalo ni umekuwa ni mzigo kwa Serikali ya kuanza kulipa fidia kila mwaka.

Alisitisita kuwa shida sio ardhi bali wananchi wameshindwa kutumia ardhi walionayo kimipango hata hivyo Wananchi walio wengi wanataka kufuga mifugo kwa idadi kubwa na sio kwa ubora.

Akizungumzia Kilimo, Mhe.Kanyasu alisema wakulima wamekuwa wakilima kizamani kwa kuamini kulima eneo kubwa ndio kupata mazao mengi jambo ambalo si kweli.

Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano, Isack Kamwelwe (kushoto), akizungumza na Mkuu wa Idara ya M-Pesa Biashara wa Vodacom Tanzania, Happiness Shuma, wakati wa uzinduzi wa majoribio ya mfumo wa ukataji tiketi za mabasi ya kwenda mkoani kwa njia ya mtandao uliozinduliwa na Mamlaka ya Udhibiti Usafiri Ardhini (LATRA) jijini Dar es Salaam. Katikati ni Mkurugenzi Mkuu wa LATRA, Gilliard Ngewe. **PICHA: MPIGAPICHA WETU**

Watoto wa mazingira magumu wapewa vifaa ili kujikinga corona

**Na Neema Emmanuel,
MWANZA.**

WATOTO wanaoishi katika mazingira magumu katika mitaa mbalimbali iliyopo jijini Mwanza, wamepewa elimu pamoja na msaada wa vifaa vya kujikinga na maambukizo ya ugonjwa wa COVID-19 unaosababishwa na virusi vya corona.

Uwezesajhi huo umefanywa ana shirika lisilo la kiserikali la Watoto Wema Tanzania Foundation.

Akizungumza wakati wa ku-

kabidhi msaada wa vitakasa mikono, barakoa na groves za mikononi kwa watoto hao, Mkurugenzi wa shirika hilo, Jose Mtuki, alisema lengo ni kuwafikia watoto wengi zaidi waishio katika mazingira magumu jijini Mwanza, kwa kutoa vifaa na elimu ya namna ya kujikinga na maambukizo ya virusi hivyo sambamba na kuunga mkono jitihada za serikali katika mapambano dhidi ya ugonjwa huo.

Alisema katika kipindi hiki ni vyema kuwafikia watoto

hao, huku lengo lao ni kufikia watoto 20,00,000 ili kupukana na mikusanyiko kila jumamosi watapita kila mtaa nakugawa bidhaa hizo .

"Zoezi ili litakuwa endelevu hadi mambo watakapokuwa sawa vifaa tutakuwa navyo tutakapokuwa tunapita mitaani tukimkuta mtoto yeoyetutamgawia na kumuelimisha hapo-hapo," alisema Mtuki.

Dan Kitambala, mwalimu Shule ya Sekondari ya Wavulana Bwiru na Erick Michael ambaye ni mwanafunzi wa Kuji-

tole Shule ya Sekondari Mwanza wakitoa elimu kwa watoto hao, waliwataka kujitenga na mikusanyiko isiyo na kutopiga chafya hovyo ili kutowaathiri wengine.

Naye Baraka Deus, mmoja wa watoto wa mitaani akizungumza kwa niaba ya wenzake baada ya kupokea vifaa hivyo, alisema wanashukuru shirika hilo kwa kuonyesha umuhimu wao na kuwakumbuka hivyo watazingatia maelekezo na elimu yote ya kujilinda kama walivyoyopewa.

LONDON, England

WASHAMBULIAJI wa daraja la juu mara zote wamekuwa kwenye uhitaji mkubwa hasa kwenye ligi zenye ushindani mkubwa kama Ligi Kuu ya England. Kutoka kwenye kuwa wachezaji wanaolipwa mishahara mikubwa, washambulaji hao mara zote wamekuwa wachezaji muhimu zaidi kwenye timu.

Ingawa washambulaji hawa kazi yao kubwa ni kufunga mabao na kuipa timu ushindi, wen-gine wameonekana kuwa na ujuzi mwindinge nje ya kufunga mabao. Kwa miongo mitatu tangu kuanza lwa zama mpya za Ligi Kuu ya England, kumekuwa na mastraika ambao ni mabingwa wa pasi za mwisho 'asists'. Hivyo, hapa tunawaangalia mastraika watano wakali wa 'asisti' katika historia ya Ligi Kuu England.

5. ANDY COLE - ASISTI 73

Andrew Cole akiwa pale Manchester United, alikuwa anaitha mashine ya kufunga mabao wakati wake kwenye Ligi Kuu ya England.

Uwezo wake mkubwa wa kufunga mabao unajulikana. Mabao 187 ni ushahidi tosha, lakini pia anashika nafasi ya tano kwa kuwa mchezaji mwenye asisti nyingi zaidi kwenye ligi hiyo kwenye klubu yake.

Safari ya kucheza kwenye klubu saba tofauti kwenye Ligi Kuu kumemfanya kufikisha jumla ya asisti 73 katika klubu za Newcastle United,

Manchester United, Blackburn Rovers, Manchester City na Portsmouth.

4. THIERRY HENRY - ASISTI 74

Thierry Henry anashikilia rekodi ya kuwa na asisti nyingi zaidi kwenye msimu mmoja wa ligi, wakati alipofikisha 20 msimu wa 2002-03 katika kikosi cha Arsenal. Raia huyo wa Ufaransa, pia alifunga mabao 24 msimu huo.

Mfarsana huyo ana asisti 74 pamoja na rekodi ya kushinda Kiatu cha Dhababu mara nne kwa jina lake. Pamoja na kiwango cha mafanikio alichokipata kwenye Ligi Kuu ya England akiwa na Arsenal, Barcelona kule Hispania na timu ya Taifa ya Ufaransa, anabakia kuwa mchezaji wa daraja la juu ambaye hajawahi kushinda tuzu ya Ballon d'Or.

3. TEDDY SHERINGHAM - ASISTI 76

Mkali mwindinge wa Manchester United kwenye orodha hii, na jina lake ni Teddy Sheringham. Sheringham alitua Old Trafford kipindi cha majira ya joto mwaka 1997 kuvaa viatu ya Eric Cantona aliyeuwa anaondoka. Licha ya kuanza taratibu, Sheringham alikuja kuwa na mafanikio makubwa.

Akiwa hajashinda chochote kwenye kipindi chake cha uchezaji kabla ya msimu wa 1998-99, ambapo Sheringham alishinda mataji ya Ligi Kuu, Ligi ya Mbingwa Ulaya na FA - na kuingia kwenye kitabu cha historia.

Alionyesha uwezo mkubwa kwenye fainali

ya Ligi ya Mbingwa Ulaya wakati wakitoka nyuma na kushinda dhidi ya Bayern Munich. Sheringham si tu alifunga bao la kusawazisha katika dakika za majeruhi, lakini dakika mbili baadaye akatoa asisti kwa kocha wa sasa wa mashetani 'Mashetani Wekundu' hao, Ole Gunnar Solskjaer aliyefunga bao la ushindi. Aliingia kwenye kumbukumbu ya aina yake, licha ya siku hiyo kuwa na umri wa miaka 33. Pamoja na yote alifikisha asisti 76 na kufunga mabao 146 kwa kipindi chake cha uchezaji.

2. DENNIS BERGKAMP - ASISTI 94

Huyu ni gwihi wa Uhlanzi ambaye alikuwa kwenye kikosi cha Arsenal kilichokuwa bora zaidi chini ya kocha, Arsene Wenger.

Alianza kucheza kama kiungo na baadaye akawa mshambulaji wa pili yaani namba 10. Yeye mara zote alikuwa mpishi wa mabao zaidi kuliko kufunga. Kwa kipindi chake aliten-geze asisti 94 kwa jina lake na kubaki kuwa mmoja wa alama ya Arsenal.

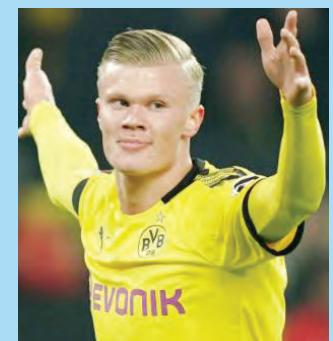
1. WAYNE ROONEY - ASISTI 103

Wayne Rooney Mwingereza huyu ndiye anayeshikilia rekodi ya asisti nyingi hadi sasa kwenye Ligi Kuu ya England.

Amecheza kwa misimu 16 kwenye Ligi Kuu ya England akianzia klubu yake ya utoton, Everton kabla ya kuwa na mafanikio makubwa pale Manchester United na sasa anamalizia soka kule Derby County.

ISIKUPITE

ERLING Braut Haaland amekuwa mchezaji wa kwanza kufunga bao kwenye Bundesliga baada ya ligi hiyo kurejea Jumamosi kutokana na kusimama kwa kipindi kirefu kwa sababu ya mlipuko wa virusi vya corona [COVID-19]. Haaland alifunga bao hilo dakika ya 24 wakati Borussia Dortmund ikishinda 4-0 dhidi ya Schalke. Mabao mengine yalifungwa na Raphael Guerreiro (dk. 45' na 63') pamoja na Thorgan Hazard dakika ya 48.

WABURUZA MKIA WATANO LIGI BARA NA TUMBO JOTO

Kikosi cha Singida United kinachoshika (mkia kwenye Ligii Kuu Bara.
PICA: MAK-TABA

Na Adam Fungamwango

BAADA ya Serikali kutangaza inatarajia kuruhusu Ligi Kuu Bara kurejea, jambo litakalofanikisha bingwa wa ligi hiyo kapatikana uwanjani, na pia timu zitakazopanda kutoka Ligi Daraja la Kwanza pamoja na zile zitakazosuka daraja, tayari viongozi wa timu zilizopo chini ya msimamo wa Ligi Kuu, matumbo yao yameonekana kuwa na joto la hofu.

Baada ya janga la ugonjwa wa COVID-19 unaosababishwa na vizuri vya corona, kulizuka maoni mengi, huku baadhi wakitaka Ligi Kuu ifutwe kama vile ili-vyofanywa kwenye baadhi ya nchi duniani.

Baadhi ya nchi duniani zimefuta ligi zao na kutoa ubingwa kwa timu zilizopo juu, huku zikizicha timu za chini kwenye msimamo zikiendelea kupeta.

Ina maana hakuna timu zilizosuka. Ukipikiliza maoni ya viongozi

wengi hasa zilizokuwa chini ya msimamo walikuwa wakitaka Simba apewe ubingwa, lakini huku chini ya msimamo kusiwe na timu itakayoshuka daraja msimu huu.

Hata hivyo, urejeo wa Ligi Kuu kama kusudio la serikali, zimewaacha tumbo joto timu ambazo tayari zilishaanza kuona huenda zingebakishwa na kuiacha Gwambina FC ambayo inatakiwa kushinda mechi mbili tu katika ya nne ilizanzo kusubiri msimu ujao kupanda Ligi Kuu.

Kwenye makala haya, tunawaletea timu ambazo ziko kwenye hatari ya kushuka daraja, na sasa zinatakiwa zijiandae kisawasawa ili zitumie nguvu zao za uwanjani kutoshuka daraja, na si mteremko...

1. SINGIDA UNITED (POINTI 15)

Singida United ndiyo timu yenyehatari zaidi ya kushuka daraja kwenye Ligi Kuu kuliko timu nyingine yoyote ile. Wapo wachambuzi wanaona ni kama tayari imeshuka kiuhasilia, lakini si kimahesabu. Ina pointi 15 tu mpaka sasa ikiwa imesali-

wa na mechi tisa tu.

Si tu kwamba inashika mkia ikiwa chini, lakini inazidiwa pointi nane na timu iliyokuwa juu yake, Mbao FC. Mpaka ligi inasimamishwa, mechi ya mwisho iliifunga Mbeya City mabao 2-1, ikitoka kupoteza mechi nne mfulizo.

2. MBAO FC (POINTI 23)

Ni timu ambayo imeshangaza wenji msimu huu kutokuwa na kiwango cha kawaida, kilichozoleka. Inaweza kabisa ikawa ndiyo msimu wao wa mwisho kuchenza Ligi Kuu, tangu ilipopandishwa na Shirikisho la Soka nchini (TFF) msimu wa 2016/17 kuto-kana na tuhuma za upangaji matokeo kwa timu za Geita Gold, JKT Kanembwa, Polisi Tabora na JKT Oljoro.

Iiingia kwenye Ligi Kuu na kuwa timu ya kutisha. Lakini kila msimu inaonekana kupungua makali, huku msimu huu ikiwa kwenye hatari zaidi kuliko wakati mwingine wowote. Ina pointi 23, ikitakiza mechi tisa tu, ikitakiza nafasi ya 19.

3. ALLIANCE FC (POINTI 29)

Ina pointi 29 ambazo bado haziwezi kuiweka salama kubaki Ligi Kuu msimu huu, bali inabidi ijifunge kibwebwe kisawasawa. Kinachotoa shaka zaidi ni kwamba Alliance ndiyo timu iliyopoteza mechi zote tano za mwisho mfululizo, hadi pale ligi iliposimama kutohana na ugonjwa wa COVID-19. Inakamata nafasi ya 18, hivyo nayo imo ndani ya zile timu nne zinazonukia kushuka daraja. Ni ushindii mfululizo unaohitajika ka-

tika mechi tisa ilizobakisha kwenye ligi ili ijikwamue.

4. MBEYA CITY (POINTI 30)

Cha kusikitisha msimu huu ni kwamba zile timu ambazo miaka michache tu iliyopita zilitamba, ziko hoi bin-taabani. Nazzungumzia Singida United, Mbao FC na hii ni Mbeya City.

Iiletla mapinduzi makubwa msimu wa 2013/14, kiasi kwamba kila timu iliyokuwa ikitaka kupanda ilitaka kuwa kama Mbeya City. Kwa sasa iko taaban, ikiwa moja kati ya timu zinazohesabiwa kuwa zitashuka msimu huu kama zikikaa vibaya. Inakamata nafasi ya 17, ikiwa na pointi 30. Iwapo haitojirekebisha kwenye mechi zake tisa zilizobaki, msimu ujao inaweza isiwapo Ligi Kuu.

5. NDANDA FC (POINTI 31)

Hii ndiyo timu yenyehatari kwenye Ligi Kuu Tanzania Bara, kwani msimu yote iliyokuwa kwenye ligi imekuwa ikipona kushuka dakika za mwisho. Wengi wanataka kuona kama msimu huu nao wanaweza kupona tena. Ni timu ambayo miaka yote ina 'zali' la kubaki kwenye zile mechi za mwisho. Msimu huu kama kawaida, inashika nafasi ya 16, ikiwa na pointi 31. Kwa mechi za karibuni kabla ya kusimamishwa, ilikuwa imeanza kufanya vema kama kawaida yake. Hata hivyo, was wahili wanasema 'siyo kila siku ni Ijumaa'. Mechi zake tisa zilizobaki zitatoa jibu.

JE, WAJUA?

SERGIO Ramos ndiye mchezaji aliyecheza mechi nyingi zaidi timu ya Taifa ya Hispania akiwa ameichezea mara 170, aliweka rekodi hiyo Oktoba, mwaka jana, kwa kumpiku nyota wa zamani wa Real Madrid, kipa Iker Casillas, aliyecheza mara 168.

Wachungaji Anglikana Wapewa vifaa corona

Na Renatha Msungu, DODOMA

KANISA la Anglikana Dayosisi ya Dodoma, limetoea vifaa vya kujikinga na maambukizo ya virusi vya corona kwa wachungaji na watu mbalimbali jijini Dodoma vyenye thamani ya Sh. milioni 61.

Akizungumza katika utoaji vifaa hivyo sambamba na semina ya kujikinga na maambuzo ya virusi vya corona kwa viongozi wa dini, Askofu wa Dayosisi hiyo, Dickson Chilongani, alisema wachungaji ni kundi ambalo lipo katika hatari ya kupata ugonjwa huo kwa sababu wanakutana na waumini wengi wakati wa ibada wanazoendesha.

Dk. Chilongani alisema wameamua watoe mafunzo kwa watumishi hao namna ya kujikinga ili wanaporudi kwenye parishi zao waelimishe waumini jinsi ya kujikinga na maambukizo ya ugonjwa huo.

Akifungua mafunzo hayo, Mkuu wa Wilaya ya Dodoma, Patrobias Katambi, aliishukuru Dayosisi hiyo kwa kuonyesha jitihada za kuiunga mkono serikali katika jitihada za kupambana na corona.

Katambi alisema semina hiyo imetolewa kwa watu muhimu ambaeo wanakutana na waumini kila mara.

"Mmefanya vizuri kufundisha hii semina kwa sababu watumishi watasaidia kuwfundisha waumini namna ya kujikinga na ugonjwa huu," alisema.

Alisitiza wananchi kuendelea kujikinga na kuchukua tahadhari kwa sababu ugonjwa bado upo kwa jamii.

Aliwataku kufuata masharti ya wataalamu wa afya yanayotolewa ya kujikinga na maambukizo ya ugonjwa huo.

Na Paul Mabeja, DODOMA

MEELEZWA kuwa ugonjwa wa corona umesababisha bei ya tende kupanda, huku zikiadimika katika maeneo mengi ulimwenguni hususan kipindi cha mfungo wa Ramadhan.

Kufuatia hali hiyo, Taasisi ya Misaada ya Miraji Tanzania, imetoea msaada wa tani moja ya tende, kwa waumini wa dini ya kislamu wasiojiweza ikiwamo wajane wa Mkoaa wa Dodoma ili kukidhi mahitaji yao.

Akizungumza na waandishi wa habari jana, Mwenyekiti wa Taasisi hiyo mkoani humo, Athuman Hotty, alisema wameamua kugawa msaada huo kutokana na umuhimu wa tende katika mfungo huo.

Alisema kutokana na kuwa adimu, lakini pia zinapatikana kwa bei ya juu hali inayowawia vigumu watu wasiojiweza kunnuna.

"Sisi tumeona ipo haja ya kutoa msaada huu kwa makundi haya maalum, tende kwa waumini wa dini ya kislamu tunaelekezwa kuwa kabla ya kufungua Muislamu anatakiwa afungue kwa kula tende kutoka na kuwa inavirutubisho vingi ambavyo vinamsadua mtu aliyefunga kwa siku nzi," alisema Hotty.

Aidha, aliwataka waumini hao katika mfungo huo kuendelea kuzingatia maelekezo yanayotolewa na wataalamu wa afya katika kujikinga na virusi vya corona.

"Katika maeneo yetu ya misikiti tun-

sisitiza waumini kuendelea kuzingatia maelekezo ya wataalamu wa afya kwa kunawa mikono, kuva barakoa, lakini pia kutoshiriki katika mikusanyiko ambayo ni eneo hatari kwa virusi hivi vya corona," alisema Hotty.

Pia alisema kuptitia Baraza kuu la Waislamu Tanzania (Bakwata) mkoaa wa Dodoma, wamekuwa wakitoa semina kwa maimamu wa misikiti yote namna ya kujikinga na ugonjwa huo katika nyumba zao ibada.

Vilevile, alisema pamoja na kutoa semina kwa Maimamu hao, pia wanatoa msaada ya vifaa vya kujikinga na maambukizo ya corona kwenye maeneo mbalimbali ya mkoaa huo.

Katibu wa Jumuiya ya Wanawake ya Chama Cha Mapinduzi Tanzania (UWT) Wilaya ya Dodoma, Diana Madukwa (kushoto), akimkabidhi Rhoda Andrea, ambaye ni mgonjwa wa ukoma, vifaa vya kunawa mikono kwa ajili ya kujikinga na corona, viongozi wa jumuiya hiyo walitembelea kambi ya wagonjwa wa ukoma ya Msamaria Mwema Homolo jijini Dodoma. **PICHA: IBRAHIM JOSEPH**

Serikali yaombwa umeme kituo cha Msamaria Hombolo

Na Ibrahim Joseph, DODOMA

WALEMAVU wa ugonjwa wa ukoma wanaoishi kwenye Kituo cha Msamaria Mwema Hombolo jijini Dodoma, wameomba serikali kuwasaidia umeme ili waanzishe miradi itakayowasaidia kukidhi mahitaji yao.

Ombi hilo lilitolewa mwishoni mwa wiki na walemaru hao mara baada ya kupokea vifaa vya kujikinga na maambukizo ya ugonjwa wa corona na vyakula kutoka Jumuiya ya Wanawake wa Chama Cha Mapinduzi (UWT), Wilaya ya Dodoma walipotembelea kituo hicho.

Mmoja wa wazee ambaye ana ulemavu ultokana na ugonjwa huo, Simon Madanya,

alisema kituo hicho hakina umeme, wamekuwa wakiishi kwenye mazingira ya giza na kuibwa vitu wanavyosaidia na watu mbalimbali.

Alisema baadhi ya watu wasio waadilifu wamekuwa wakiingia na kuwaibia vitu walivyopewa msaada na wasamaria wema kwenye kituo hicho.

Aidha, Mdanya alisema uwapo wa umeme utawasaidia walemaru hao kuutumia kuanzisha miradi midogo ya kiuchumi kama ushonaji kwa kutumia cherehani za umeme na kufungua biashara ya kuuza mabarafu kwa wavuvi walipo bwawa la Hombolo.

Tunawashukuru sana UWT kwa kutukumbuka, lakini tunaomba kusaidia

tatio la umeme kwa sababu imetuwa kero kwetu na sisi hatuna fedha za kuunganisha umeme," alisema.

Naye Mwenyekiti wa watu wenye ulema-vu wa kituo hicho, Michael Mtongyi, alisema kituo hicho kina kaya 29 zenye watu 250, ikiwamo watu wenye walemaru 35.

Mtongyi alisema kituo hicho kilianzishwa mwaka 1997 ikiwa ni msaada kutoka Kanisa la Anglikana Dayosisi ya Central Tanganyika (DCT) kwa ajili ya kutunza walemaru wa ugonjwa wa ukoma walikuwa wakiomba omnia mitaani.

Akizungumza baada ya kukabidhi msaada huo, Katibu wa UWT wilayani humo, Diana Madukwa, alisema wameona ni muhimu

kukabidhi msaada huo ili kuunga mkono juhudzi za serikali za kupambana na Corona.

Madukwa alisema wamekabidhi vifaa mbalimbali na vyakula vyenye thamani ya Sh. milioni moja na kuwataka viongozi wa eneo hilo kuhakikisha vinawafikia walengwa wote.

"Nimesikia kuna malalamiko ya wazee hawa kudai kunyimwa baadhi ya msaada inayoletwa na wasamaria wema ,ninawaagiza viongozi wa kituo na Mwenyekiti wa Mtaa huu kuhakikisha msaada huu unawafikia walengwa ,nitafanya ziara yangu kimya kimya nikisikia hilo tena tutawachulia hatua," alisema.

HABARI MBEYA

Serikali yakiri kutokuandaa Kanzi data ya wajasiriamali

Na Nebart Msokwa, MBEYA

MKOA wa Mbeya umekiri kuwa haukuandaa kanzi data ya wafanyabiashara wadogo walio-pati vitambulisho vya ujasiriamali viliviyotolewa na Rais John Magufuli mwaka jana, hivyo kushindwa kufanya tathmini ya ukuaji wa wafanyabiashara hao.

Hayo yalisemwa mwishoni mwa wiki na Mkuu wa Mkoa huo, Albert Chalamila, alipokuwa anakabidhi vitambulisho vipy 15,000 na Meneja wa Mamlaka ya Mapato Tanzania (TRA) wa Mkoa huo, Eunice Mhaluka.

Alisema hali hiyo imesababisha kushindwa kuwabaini wajasiriamali ambao wamekuwa kiuchumi na hawastahili kuendelea kupewa vitambulisho hivyo na badala yake wanatakiwa waingie kwenye mfumo rasmi wa ulipaji kodi unaosimamiwa na TRA.

Tumeletewa vitambulisho vipy am-bayo tunatakiwa kuviuza kwa wajasiriamali, sasa nawaagiza maofisa biashara wa Halmashauri zote kuandaa kanzi data ya wajasiriamali hawa ili kuwa na utaratibu

mzuri wa kufuatilia ukuaji wake," alisema Chalamila.

Aidha aliwataka wakuu wa wilaya zote kumtumia vyombo vyao kuwafuatilia wananchi wote watakoopati vitambulisho, hivyo ili kuwabaini wasiostahili na kuwaondoa kwenye mfumo huo ambao unatoa msamaha wa kodi. Chalamila aliwataka wakuu wa wilaya kuendelea kuwaelimisha wajasiriamali kuhusu kodi ambazo wamesame-hewa kwa mujibu wa vitambulisho hivyo kwa maelezo kuwa baadhi yao wamekuwa wakiutumia msamaha huo vibaya.

Alisema baadhi wamekuwa wakigoma kulipa kodi za nyumba, gharama za kuondoa taka na michango mingine ambayo wanakubaliana katika maeneo yao kitu amba-chu alisema sio sahihi.

Akitoa maelezo kuhusu vitambulisho hivyo, Meneja wa TRA Mkoa wa Mbeya, Eunice Mhaluka, alisema mwaka jana mko huo ulipatiwa vitambulisho 100,000 lakini mwaka huu vimepunguzwa na kuwa 86,000 ambavyo vitaendelea kuletwa kwa awamu.

Alisema katika awamu ya kwanza

walipokea vitambulisho 15,000 ambavyo ndivyo waliviyokabidhi, na kwamba wakipokea vingine wataendelea kuvigawa katika Halmashauri zote za Mkoa huo.

Alisositiza kuwa watahakikisha wanavigawa kwa wajasiriamali wenye sifa peke ambao ni wenye mauzo ghafi yasiyozidi Sh. 4,000,000, huku akisema kuwa baadhi ya wananchi katika awamu ya kwanza walikuwa wanatafsiri vibaya.

"Vitambulisho hivi vya awamu hii viko tofauti kidogo na vile vya mwaka jana, hivi vya sasa vina namba maalum na haviweze-kani kughushi, tunaomba tushirikiane wote kutoa elimu kwa wajasiriamali wetu," alisema Mhaluka.

Katibu Tawala Msaидizi wa Mkoa wa Mbeya wa Uchumi na uzalishaji, Said Matido, alisema ili kukabiliana na changamoto zilizojitekeza mwaka jana kwenye vitambulisho hivyo, serikali imetoe utaratibu maalum wa kukabidhi.

Alisema Meneja wa TRA anamsainisha Mkuu wa Mkoa nyaraka maalumu baada ya kumkabidhi na kisha Mkuu wa Mkoa anavikabidhi kwa wakuu wa wilaya.

A photograph showing a man in a dark suit and tie handing a white box to a woman in a brown and grey plaid dress. They are standing in front of a blue curtain. On the table in front of them are some papers and a small red object.
"Ukiwauliza wanasema serikali imezuia utoaji wa risiti kwa sababu ya ugonjwa huo, lakini tukiwauliza viongozi wa Serikali wanasema maelezo hayo siyo ya kweli, sasa tunashindwa kuelewa wanapata wapi ujasiri wa kusingizia Serikali," alisema Bruno.

Wafanyabiashara washitukiwa ujanja kodi kisa corona

Na Nebart Msokwa, MBEYA

BAADHI ya wafanyabiashara mkoani Mbeya, wanadaiwa kuanza kukwepa kutoa risiti kwa wateja wao wanapowauzia bidhaa kwa kisingizio cha kuepuka kuambukizana virusi vya corona.

Hali hiyo inatafsiriwa kuwa ni ukwepajji wa kulipa kodi mbalimbali za serikali.

Baadhi ya wananchi wanadai kuwa tangu ugonjwa huo ulipotangazwa kuingia nchinii, baadhi ya wafanyabiashara wamekuwa wakigoma kutoa risiti na hivyo kuwalazimisha na wao wawe sehemu ya wakwepa kodi.

Mmoja wa wananchi hao, Bruno John, Mkazi wa Uyole jijini Mbeya, alisema Serikali imekuwa ikisisitiza kuwa kila mwananchi anatakiwa kudai risiti anaponunua kitu chotote, lakini katika kipindi hiki hawapewi risiti hizo.

"Ukiwauliza wanasema serikali imezuia utoaji wa risiti kwa sababu ya ugonjwa huo, lakini tukiwauliza viongozi wa Serikali wanasema maelezo hayo siyo ya kweli, sasa tunashindwa kuelewa wanapata wapi ujasiri wa kusingizia Serikali," alisema Bruno.

Naye Isack Mwaigaga, mkazi wa Iyunga jijini Mbeya aliiomba Serikali kutoa elimu upya kwa wananchi juu ya jambo hilo kwa maelezo kuwa mapato yanapotea kutohaka na wafanyabiashara hao kutotoa risiti.

Alisema alienda katika Soko la Mwanjelwa kwa ajili ya kununu baadhi ya viti lakini kila alipodai risiti ya kielektroniki (EFD) aliambiwa kuwa utaratibu wa utoaji wa risiti hizo umesitishwa.

Akizungumzia suala hilo, Mkuu wa Mkoa wa Mbeya, Albert Chalamila, alisema ameshapokea malalamiko hayo na kwamba tayari ufuatiliaji wa siri unaendelea kufanyika katika maeneo mbalimbali ili kubaini ukweli wake.

Aliwataka wafanyabiashara mkoani humo kuendelea kufuata utaratibu kwa maelezo kuwa wao wanatumika na Serikali kama mawakala wa kukusanya mapato na hivyo akasisitiza kuwa watakaoendelea kukwepa watachukuliwa hatua kali za kisheria.

"Rais alishatoa maelekezo kwamba shughuli za uzalishaji mali ziendelee kama kawaida, sasa hawa wanaogoma kutoa risiti wanakiuka sheria, vyombo vyetu vipo kazini vinaendelea kufuatilia jambo hili na muda sio mrefu tutanza kuchukulia hatua," alisema Chalamila.

Aliwataka wananchi mkoani humo kuendelea kufanya kazi kwa bidii ili kujiletea maendeleo, na kwamba wapotoshaji wa taarifa za corona wataendelea kuchukuliwa hatua za kisheria.

Mkuu wa Mkoa wa Mbeya, Albert Chalamila (kushoto), akipokea moja ya makasha yenyewe vitambulisho vya wajasiriamali 15,000, ambavyo vimetolewa na Rais John Magufuli kutoka kwa Meneja wa Mamlaka ya Mapato Tanzania (TRA) Mkuu wa Mbeya, Eunice Makabidhiano hayo yalifanya mwishoni mwa wiki. **PICHA: NEBART MSOKWA.**

Abiria wa mabasi wasiovaa barakoa watangaziwa kiama

Na Nebart Msokwa, MBEYA

KAMATI ya Ulinzi na Usalama ya Wilaya ya Mbeya ikiongozwa na Mkuu wa Wilaya hiyo, William Ntinika, imeanza kufanya oparesheni maalumu ya kukagua na kuwachukulia hatua abiria wote wa magari ya abiria am-bao hawavai barakoa.

Mkuu huyo wa wilaya alisema kwamba lengo la hatua hiyo ni kukabiliana na maambukizo ya virusi vya corona.

Oparesheni hiyo ilianza mwishoni mwa wiki ambao wajumbe wa Kamati hiyo walikuwa wanazunguka katika vituo mbalimbali vya magari ya abiria (dalada) na kwenye baadhi ya barabara na kuka-gua ili kuona kama abiria wanavaai barakoa.

Ntinika alisema kutokana na tishio la ugonjwa huo umewekwa utaratibu wa kula-zimisha kila abiria wa daladala na bajaji mkoani humo kuva barakoa na kwamba kwa wale ambaio wanakaidi watakuwa wa-

nashushwa kwenye magari na kuchukuliwa hatua.

Alisema elimu imetolewa vya kutosha na wataalamu lakini baadhi ya watu wamekuwa wakikaidi maelekezo yanayotolewa hali ambayo inaweza kusababisha ongezeko la maambukizo ya corona.

Tumeamua tuenze kukagua kwenye magari ili kuhakikisha wananchi wetu wanavaai barakoa, uvikaa barakoa unajikinga mwenyewe na ugonjwa huo, lakini pia kama una maambukizo unawakinga wenzio," alisema Ntinika.

Alisema Serikali imewarahisishia wananchi kwa kuruhusu hata barakoa za vitambaa zitumike ambazo gharama yake ni nafuu na hivyo hakuna sababu ya watu kutozinunua na kuvaai.

Kamanda wa Polisi wa Mkoa wa Mbeya, Ulrich Matei, alisema zoezi hilo litakuwa endelevu mpaka pale ambapo wananchi wote wataanza kufuata maelekezo hayo.

Alisema wakati wa oparesheni hiyo walibaini kuwa mwitikio umekuwa mzuri kwa baadhi ya wananchi isipokuwa wachache ambao alisema wataendelea kuwashughulikia wakiwabaini.

"Wengi wanajitahidi kufuata maelekezo maana wamejitahidi kuvaai barakoa, lakini tutaendelea kufuatilia na kuwachukulia hatua wote wanaokiuka utaratibu huu," alisema Kamanda Matei.

Alisositiza kuwa mbali na oparesheni hiyo pia askari wa Kikosi cha Usalama barabari, wanaendelea kufanya ukaguzi kwenye magari na kuchuklia hatua ikiwamo kuwashusha abira ambaio hawavai barakoa hizo.

Baadhi ya madereva na makondakta wa daladala walishukuru Kamati ya Ulinzi na Usalama kwa kuanzisha oparesheni hiyo wakidai kuwa baadhi ya abiria wamekuwa wakikaidi wanapowapatia maelekezo ya kuvaai barakoa hizo.

JUMATATU MEI 18, 2020

Nipashe 17

HABARI ZANZIBAR

W/biashara wazalendo wamkuna Balozi Iddi

Na Rahma Suleiman, ZANZIBAR

MAKAMU wa Pili wa Rais wa Zanzibar, Balozi Seif Ali Iddi, amesema mchango mkubwa wanaoendelea kutolewa na wafanyabiashara wazalendo nchini utabakia kuwa ukumbusho kwa jamii na taifa kwa ujumla.

Balozi Seif Ali Iddi alisema hayo jana, wakati akipokea msaada wa vifaa mbali mbali kwa ajili ya watu wenye mahitaji maalum ofisini kwake Vuga njini Zanzibar viliviyotolewa na Mwenyekiti wa kampuni za ZAT na Royal Group, Mohamed Raza Hassanali.

Raza ambae pia ni Mwakilishi wa Jimbo la Uzini, alikabidhi barakoa 400 kwa wananchi wa jimbo hilo pamoja na vyakula kwa ajili ya familia 218 zilizokumbwa na maafaa kutokana na mvua zilizonesha hivi karibuni.

Balozi Iddi alisema wananchi wengi wanafarijika kutokana uamuza wa wafanya biashara wazalendo wanaounga mkono matatizo na majanga yanayowakumba katika maeneo yao.

Aidha, alipongeza kampuni hizo kwa jitihada zinazochukuliwa kuwa karibu na wananchi sambamba na Serikali katika kuona ustawi wa Jamii unaendelea kubakia salama na furaha licha ya changamoto zinajitokeza.

Akizungumzia athari ya mafuriko ya mvua za masika za mwaka huu, Balozi Iddi ambaye pia ni Mwenyekiti wa Kamisheni ya Kukabiliana na Maafa Zanzibar, aliwatahadhari wananchi kuendelea kuepuka kujenga makazi yao ya kudumu katika maeneo hatarishi.

Alisema maeneo ya kilimo, sehemu za mabwawa, mito pamoja na misingi ya maji ya mvua ni vyema zikaepukwa mapema ili kujihakikisha usalama wa maisha yao sam-

bamba na hasara kubwa inayoweza kuleta usumbuwa wa mchanganyiko wa mawazo yasiyokwisha ndani ya maisha yao.

Naye, Mohamed Raza Hassanali, alisema uongozi wa taasisi hizo umefikia hatua ya kutoa msaada huo kufuatia changamoto mbali mbali zinazowakumba watu wenye mahitaji maalum.

Akitoa shukrani kwa niaba ya uongozi, watendaji wa idara ya watu wenye ulemavu pamoja na watu wenye mahitaji maalum, Ofisa Jinsia Maendeleo wa Idara hiyo, Foum Shaaban, alisema milango bado iko wazi kwa mtu au taasisi yoyote ndani na nje ya nchi kusaidia kundi hilo la watu wenye mahitaji maalum.

Foum alisema msaada huo wa baiskeli za walemovu, vyarahani pamoja na fimbo maalum za kuwaongoza watu wasioona zitagaiwa kwa wahusika Unguja na Pemba kwa mujibu wa taratibu zilivypangwa.

Katibu Mkuu Ofisi ya Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar, Shaaban Seif Mohamed (kulia) akipokea Hundi ya Sh. 8,400,000/- kutoka kwa Uongozi na Wanachama wa Chama Kikuu cha Ushirika cha Kuweka na Kukopa Zanzibar (ZASC). **PICHA: RAHMA SULEIMAN**

DC ataka wananchi kutunza kingo za mito

Na Rahma Suleiman, ZANZIBAR

MKUU wa Wilaya ya Magharibi 'A', Abeid Juma Ali, amewataka wananchi wanaokaa pembezoni ya mito na maeneo ya vyanzo vya maji kuacha kuchimba mchanga ili kuepukana na uharibifu wa mazingira.

Akizungumza katika ziara ya kuangalia uharibifu wa mazingira ya Mto Welezo uli-otokana na uchimbaji wa mchanga, alisema eneo hilo linapaswa kuenziwa kwani lina vyanzo vingi vya maji na makazi ya watu.

Alieleza kuwa uchimbaji wa mchanga katika maeneo hayo umeathiri mazingira na makazi ya watu, jambo ambalo linalopaswa

kuchukuliwa hatua za dharura na wadau wote. Aidha, aliwataka wananchi wa maeneo hayo kushirikiana na uongozi wa Shehia ya Welezo, idara ya misitu na rasilimali zisorejesheka na manipaa ya Magharibi 'A' kuwadhibiti vijana wanaojihusisha na shughuli hizo ili kuepukana na madhara zaidi.

"Viongozi wa Shehia ninataka mwatambue na ikifika Jumatatu ijayo muwasilishe majina ya watu wanaochimba mchanga ili vyombo vinavyohusua vichukue hatua dhidi yao," alieleza Mkuu huyo wa wilaya.

Wakizungumza katika ziara hiyo, wananchi wanaoishi pembezoni mwa mto huo, walieleza kuwa mara kadhaa wamewasili-

ana na viongozi wa Shehia hiyo kuelezea changamoto wanayoipata pindi wanapokabiliana na watu wanaochimba mchanga ambaao mara nyinyi wamekuwa wakitumia vitisho.

"Kuna wakati huchimba usiku, lakini katika kipindi hiki cha mvua huchukua mchanga mtoni mchana na tunapowafuata hututishia maisha," alieleza Omar Abdallah Mohammed.

Naye, Mkurugenzi wa Manipaa ya Magharibi 'A', Amour Ali Mussa, alieleza kuwa watashirikiana na vyombo vya ulinzi na usalama kusimamia sheria ya uondoaji wanyama mijini ili kudhibiti magari ya ng'ombe

Wawakilishi wataka msemaji wa Serikali

Na Rahma Suleiman, ZANZIBAR

WAJUMBE wa Baraza la Wawakilishi wameitaka Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar, kuiga mfumo wa upande wa Muungano kuwapo kwa nafasi ya msemaji mkuu wa Serikali.

Baadhi ya majukumu yake ni kutoa ufanuzi wa taarifa mbalimbali za upotoshaji za kuwakashifu viongozi na Serikali yake.

Mwakilishi wa Jimbo la Shauri Moyo, Hamza Hassan Juma, alipongeza kazi kubwa inayofanywa na Msemaji Mkuu wa Serikali ya Muungano, Hassan Abbas, wa kutoa ufanuzi na kujibu hoja kwa wakati ikiwamo za watu wasioitakia mema Serikali.

Hamza aliyasema hayo katika kikao cha Baraza la Wawakilishi, na kusema kuwa anasikitishwa na kauli za kuikashifu Serikali ya Zanzibar zinazotolewa na baadhi ya watu ambao wanatoka katika familia maarufu Zanzibar huku hoja hizo zikishindwa kutolewa ufanuzi wake.

Alisema ni jambo la ajabu sana kuona Serikali inakashifiwa na kutukanwa pamoja na CCM huku hakuna mtu anayejibu tuhuma hizo.

Alisema Msemaji wa Serikali, Hassan Abbas, anafanya kazi kubwa ya kujibu hoja na kutoa ufanuzi pamoja na kueleza mambo mazuri yanayofanywa na Serikali huku pia akitoa maeleo ya kasoro ziliopo na juhudi zinazochukuliwa kwa sasa.

"Nachukwa nafasi ya kumponegeza msemaji wa Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Hassan Abasi, kwa kazi kubwa anayofanya katika kufafanua mambo mbali mbali yanayohusu Serikali ambapo na sisi Zanzibar tunatakiwa kuiga utendaji wa aina hiyo," alisema.

Hamza alisema Serikali ya Mapinduzi ya Zanzibar imefanya mambo makubwa ikiwamo kutoa Elimu bure na kufuta michango ambayo ilikuwa ikitolewa na wazazi ikiwamo wale wenye uwezo mdogo wa kiuchumi.

Aidha, alisema huduma nyiningi zinatolewa bure matibabu kwa wananchi wote ikiwemo vipimo vya wagonjwa huku Serikali ikitoa pencheni ya jamii kwa wazee waliofikisha umri wa miaka 70 bila ya kubaguwa.

na punda ambayo yanatumika katika uchimbaji wa mchanga.

"Huu ni ukiukwaji wa sheria, tunawaomba wananchi watupe taarifa kama walivyo-fanya leo ili tuchukue hatua zinazostahiki ikiwamo kutaifisha mchanga na vyombo vya usafiri vinavyotumika katika uchimbaji wa mchanga katika maeneo yote ya manipaa yetu," alieleza Mkurugenzi huyo.

Zaidi ya tani 10 za mchanga zimepatikana zikiwa zimerundikwa kwa ajili ya kuuzwa katika eneo la Radio One shehia ya Welezo ambazo zimezuiliwa wakati uongozi wa wilaya hiyo ukiendelea na operesheni ya kuwabaini wamiliki wake kwa hatua zaidi.

Sirro aombwa gari kituo cha polisi

Na Shaban Njia, KAHAMA

WANANCHI wa kata za Sabasabini na Bulungwa Halmashauri ya Ushetu, wilayani Kahama, wamemuomba Mkoo wa jeshi la Polisi nchini, IGP Simon Sirro (picchani), gari kwa ajili ya kituo kidogo cha polisi Bulungwa ili kudhibiti ujambazi na uvamizi wa maduka ya wafanyabiashara nyakati za usiku.

Maombi hayo walibainisha jana wakati wakizungumza na gazeti hili kwa nyakati tofauti katika kata ya Bulungwa na sabasabini ambapo walisema kuwa, uvamizi na uporaji wa maduka ya wafanyabiashara wa kata hizo umekuwa ukifanyika wakati wa msimu wa mavuno.

Pascal Charles, Mwe-

nyekiti wa serikali ya kijiji cha Sabasabini alisema kuwa gari lilopo katika kituo kidogo cha polisi Bulunga ni la tangu mwaka 1985 na nibovu, haliwezi kufanyakazi na limekuwa likisababisha polisi kuchelewa kufika kwenye eneo la tukio.

Alisema kuwa kituo cha polisi Bulunga kimekuwa kikihudumia eneo kubwa ukilinganisha na vituo vingine vilyvopo Halmashauri ya Ushetu, maeneo hayo ni kata ya Mpunze, Sabasabini, Idahina, Igwamanoni, Ubagwe, Kinamapula pamoja na Nyankenda jirani na Msumbwe.

Nae Christina Paulo kutoka Bulungwa alisema kuwa, wamekuwa wakiatuhumu Jeshi la Polisi vibaya na

kukosa imani nao kutokana na kuchelewa kufika kwenye eneo la tukio na kukuta waharifu wameshaondoka na mali, huku waliojeruhiwa wameshapatiwa huduma ya kwanza.

"Tumekuwa tukivamiwa mara kwa mara kwenye maduka yetu ya biashara na makazi na kuporwa mali na wakati mwingine unavamiwa wakati umetoka kwenye mauzo ya Tumbaku, polisi wanachelewa kufika kwenye eneo la tukio kutokana na kukosekana kwa gari, alisema.

Akijibu malalamiko hayo, mmoja wa askari polisi aliyedai yeze sio msemaji wa polisi, alikiri kuwapo kwa changamoto ya kutofukika kwa wakati kwenye maeneo ya matukio kwa madai gari lilopo ni bovu na linazimazima wakati wakiwa kwenye doria.

Ofisa Usalama Mahali Pakazi wa kampuni ya Asas mkoani Iringa, Cosmas Charles (kushoto), akimkabidhi Mganga Mfawidi wa Hospitali ya Rufani Mkao, Dk. Alfred Mwakalebeli, mashine ya kutakasa mwili jana kwa ajili ya kujikinga na virusi vya corona. **PICHA: FRIDAY SIMBAYA**

Magufuli ateketeleza ahadi kwa wakazi wa Masasi

Na Hamisi Nasiri, MASASI

HATIMAYE wakazi wa kata ya Nagaga Halmashauri ya Wilaya ya Masasi mkoani Mtwara, wameondokana na adha ya kubeba wagonjwa wao kwenye matenga, balskeli na pikipiki baada ya Rais John Magufuli kuperata msaada wa gari jipya la kubeba wagonjwa.

Gari hilo lina thamani ya Sh. Milioni 120 kwa ajili ya kutatua kero hiyo ya miaka mingi iliyokuwa ikikikabili kituo cha Afya cha

Nagaga.

Msaada huo wa gari la wagonjwa ultolewa na jana wilayani Masasi na Mkoo wa Wilaya ya Masasi, Selemani Mzee ambaye alikabidhi gari hilo kwa uongozi wa kituo cha afya cha Nagaga kwa niaba ya Rais Magufuli ikiwa ni utekelezaji wa ahadi yake aliyoitoa mapema mwaka huu wakati akiwa katika ziara ya kikazi wilayani humo ambapo aleleza kilio cha wakazi wa kata hiyo kuperita mbunge wao wa Jimbo la Lulindi, Jerome Bwanausi.

Akizungumza kabla ya makabidhiano, Mzee alisema, Rais Magufuli ametekeleza ahadi yake ya kusaidia kutoa gari la kubeba wagonjwa katika kituo cha afya cha Nagaga na kuagiza wananchi hao wanapaswa kulitumia vema gari hilo ili liweze kutoa huduma iliyokusudiwa kwa muda mrefu.

Mzee alisema Rais Magufuli mapema mwaka huu akiwa katika ziara ya kikazi wilaya Masasi alipokea malalamiko ya wan-

chi wa kata hiyo kuwa kituo chao cha afya cha Nagaga hakuna gari la kubeba wagonjwa kwa miaka mingi hivyo ahadi hiyo ameama kuitekeleza kwa vitendo.

Alisema ujio wa gari hilo katika kituo hicho cha afya cha Nagaga ni wazi kuwa sasa tatizo la wananchi hao kubeba wagonjwa kwenye matenga, balskeli na pikipiki itakuwa ni historia baada ya Rais Magufuli kutimiza ahadi hiyo ya kusaidia hilo.

Fatuma Saidi, mkazi wa kijiji cha Nagaga, alisema kwa niaba

Mafia wapigwa msasa kuhusu ugonjwa corona

Na Beatrice Philemon

HALMASHAURI ya Wilaya ya Mafia, mkoani Pwani kupertia Idara ya Afya kwa kushirikiana na shirika la ActionAid Tanzania, wameanza kutoa mafunzo kwa wawezeshaji wa maendeleo katika ngazi ya jamii kuhusu ugonjwa wa COVID-19.

Lengo ni kuelimisha wananchi katika ngazi ya jamii kuhusu ugonjwa wa COVID-19, jinsi unavyoenea na jinsi ya kujikinga.

Mganga Mkoo wa Wilaya hiyo, Dk. Zuberi Nzige, alisema kuwa wawezeshaji hao wametoka katika vijiji 23 vilyvopo katika wilaya ya Mafia ambao wanafanya kazi na shirika la ActionAid katika kuelimisha jamii kuhusu masuala ya ukatili wa kijinsia, ukiukwaji haki za wanawake, haki ya kumiliki ardhi na masuala mengine.

Alisema wameamua kutoa elimu hiyo baada ya kugundua kuwa asilimia kubwa ya wananchi wa Mafia bado hawajafahamu ugonjwa huu kwa sababu wananchi wengi hawana TV, Smartphone na pia hakuna radio za jamii ambazo zinaweza kuwasaidia kupata taarifa kuhusu ugonjwa huu au kuwaelimisha kuhusu ugonjwa huu.

Mafunzo hayo yalitolewa na Mganga Mkoo wa Wilaya kwa kushirikiana na Shirika la ActionAid Tanzania linalotekeleza mradi wa 'Local Rights Programme' katika Wilaya ya Mafia.

"Wakati wa mafunzo washiriki walifundishwa nini maana ya ugonjwa wa COVID-19, jinsi ya kutambua ugonjwa huu, jinsi unavyoambukizwa, dalili zake, jinsi ya kujikinga, jinsi ya kumgundua mtu mwenye ugonjwa wa corona na kutoa ushauri," alisema

Mbali na hilo pia walipewa namba ya simu ili mtu akigundulika katika vijiji vyao kuwa na ugonjwa huo waweze kutoa taarifa na mgonja aweze kuchukuliwa na kupewa hudemuda hospitalini

"Tumeamua kuwafundisha wawezeshaji hawa ili wawe mabalizi na pia kutusaidia kuelimisha jamii kuhusu ugonjwa huu katika ngazi ya jamii ikiwamo dalili zake, jinsi unavyoenea, jinsi ya kuzuia ugonjwa huu, jinsi ya kumgundua mtu mwenye COVID-19, na jinsi ya kujikinga ikiwamo kufuata taratibu zilizoweka na serikali katika kujikinga na ugonjwa huu," alisema.

ya wananchi wa kata ya Nagaga wanampongeza Rais Magufuli kwa kuwapatia gari hilo la wagonjwa na kwamba awali walikuwa wakitapata adha kubwa ya kubeba wagonjwa na kuwapeleka kupata huduma katika hospitali ya wilaya.

Mganga Mkoo wa Halmashauri ya Wilaya ya Masasi, Changwa Mkwazu, aliipongeza serikali kwa kutoa msaada huo wa gari ambalio ni mkombozi mkubwa kwa wananchi wa kata ya Naganga na kituo chao cha afya cha Nagaga.

HABARI KIMATAIFA

Obama amkosoa tena Trump corona

NEWYORK, Marekani

ALIYEKUWA Rais wa Marekani, Barrack Obama, kwa mara nyininge tena amemkosoa mrithi wake Donald Trump kwa jinsi anavyolishughulikia suala la virusi vya corona.

Katika hotuba kwa hafla iliyopeperushwa kuitipa mtandao, alisema kwamba mlipuko wa virusi vya corona umedhihiri-sha kwamba maofisa wengine hawafanyi kazi walioajiriwa kusimamia.

Amesema kwamba ni 'janga la machafuko' jinsi Trump anavyoangazia suala hilo, katika mukutano uliovua wiki iliopita.

Rais huyo wa zamani pia aliwahutubia wanafunzi wa shule ya upili katika sherehe ilioyandaliwa na LeBron James na ilikuwa mojawapo ya programu maalum ambayo

Ugonjwa kama huu unafichua ukosefu wa usawa uliopo na mzigo wa ziada am-bao jamii ya watu weusi wamekuwa Wakikabili-ana nao katika historia ya taifa hili.

ilishirikisha watu maarufu kama vile ndugu wa Jonas, Megan Rapinoe, Pharrell Williams na mwanaharakati wa elimu Malala Yousafzai.

Katika hotuba yake kwa zaidi ya taasi-si 10 za wanafunzi weusi na vyuo vikuu, Obama alisema kwamba Covid-19 ilifichua mianya na makosa katika uongozi wa taifa hilo.

"Zaidi ya chochote kile janga hili lin-aonesha wazi kwamba wengi wa maofisa walio uongozini hawajui wanachofanya," alisema Obama.

Zaidi ya watu 1,200 wamefariki kuto-kana na virusi vya corona nchini Marekani katika kipindi cha saa 24, kulingana na takwimu mpya kutoka Chuo kikuu cha John Hopkins huku Idadi ya watu waliofariki ni 89,000, ambayo ndio ya

juu zaidi duniani.

Obama pia alizungumzia kwa urefu jinsi virusi hivyo vinavyozidi kuiathiri jamii ya watu weusi nchini humo.

"Ugonjwa kama huu unafichua ukosefu wa usawa uliopo na mzigo wa ziada ambao jamii ya watu weusi wamekuwa wakikabiliana nao katika historia ya taifa hili", alisema Obama

Idadi kubwa ya Wamarekani weusi wamekuwa na wengine kulazwa hospitalini nchini Marekani kutohaka na Covid-19. Rais huyo wa zamani pia alizungumzia kuhusu mauaji ya Ahmaud Arbery aliyekuwa akifanya mazoezi ya kukimbilia ambaye alipigwa risasi na maofisa wa polisi weupe mwezi Febrary - katika hotuba yake.

Alisema kwamba ubaguzi wa rangi

ulibainika wazi nchini humo wakati mtu mweusi anapofanya mazoezi ya kukimbilia na watu fulani wanahisi kwamba wanawenza kumsimamisha na kumuuliza maswali na kumpiga risasi, anapokataa kuwajibu.

Obama amenyamaza kwa kipindi kirefu tangu alipoondoka madarakani mnamo Januari, 2017 na hajawahi kuzungumzia kuhusu vitendo vya mrithi wake, lakini wawili hao wamekabiliana viliyo katika siku za hivi karibuni, hatua iliom-fanya Rais Trump kumshutumu Obama na washauri wake kwa kuendeleza juhudzi za kihalifu kuhujumu utawala wale.

"Ni uhaliu mkuu wa kisiasa katika historia ya Marekani, kwa kiwango kikubwa", Rais Trump aliandika katika mtandao wake wa twitter wiki iliopita. BBC

Msimamizi wa ikulu atimuliwa

NEWYORK, Marekani

RAIS wa Marekani, Donald Trump, amemfukiza kazi mkaguzi mkuu wa Wizara ya Mambo ya Nje, Steve Linick.

Kufukuzwa kazi kwa Steve Linick ni hatua ya karibuni ya Rais kumfukuzwa kazi msimamizi wa serikali. Hadi sasa Trump amewafukuzwa kazi wasimamizi watatu baada ya kutohutwa na hatia na Baraza la Seneti katika kesi aliyofunguliwa na Baraza la Wawakilishi ya kutumia madaraka vibaya na amekuwa akiwakosoa wengine.

Rais alisema katika barua aliyomtumia Spika wa Baraza la Wawakilishi, Nancy Pelosi, Ijumaa usiku kuwa, hana tena imani na Linick.

"Kitendo cha Rais cha usiku sana wikiendi kumfukuzwa kazi Mkaguzi Mkuu wa Wizara ya Mambo ya Nje Kimeongeza kasi mwenendo wake hatari wa kulpiza kisasi dhidi ya wafanyakazi wa umma ambao wana uzalendo waliopewa majukumu ya kusimamia taasisi hizi kwa niaba ya wananchi wa Marekani," Pelosi amesema katika tamko lake Ijumaa.

"Mkaguzi Mkuu Linick ameadhibiwa kwa kuenzi kutekeleza jukumu lake kuilinda Katiba na usalama wa taifa letu, kama anavyotakiwa kufanya hivyo na sheria ya nchi hii na kiapo chake.

Mwakilishi Elliot Engel, mwenyekiti wa Kamati ya Mambo ya Nje ya Baraza la Wawakilishi katika tamko lake amesema ofisi yake ilikuwa tayari imepata taarifa kuwa Ofisi ya Mkaguzi Mkuu ya Wizara ya Mambo ya Nje ilikuwa imefungua uchunguzi juu ya Waziri wa Mambo Nje, Mike Pompeo.

Kufukuzwa kazi kwa Linick katikati ya uchunguzi huu kunaonyesha wazi kuwa kitendo hiki cha ulipizaji kisasi ni kinyume cha sheria," Engel alisema katika tamko lake. Linick aliteuliwa kuwa Mkaguzi Mkuu na Rais Barack Obama. Kushiriki kwa Linick katika mchakato wa kesi ya kumuondo madarakani rais uliishia katika kutoa muhtasari kwa kamati mbalimbali za bunge na kuwapatia wabunge nyaraka kutoka kwa mwanasheria wa rais, Rudy Giuliani.

Mji wa Wuhan nchini China ambapo mlipuko wa virusi vya ugonjwa wa corona ulianzia, juzi yalifanywa majaribio 222,675, kwa mujibu wa mamlaka ya afya ya nchini humo jana. PICA: REUTERS

Mshukiwa mauaji ya kimbari mbaroni

KIGALI, Rwanda

FÉLICIEN Kabuga, mmoja wa washukiwa wakoo wa mauaji ya kimbari ya Rwanda, amekamatwa karibu na mji wa Paris, Wizara ya Sheria ya Ufaransa imetangaza.

Kabuga ameshikilia na polisi mjini Asnières-Sur-Seine, eneo ambalo alikuwa anaishi kwa kutumia majina bandia. Marekani ilitoa dau la dola milioni 5 kwa atakayeweza kutoa taarifa kuhusu bwana Kabuga ili aweze kukamatwa.

Mahakama ya kimataifa ya mauaji ya kimbari yaliyotokea Rwanda Kabuga mwenye umri wa miaka 84 kwa uhalifu dhidi ya ubinadamu anadaiwa kuwa mfadili mkuu wa Wahutu ambao waliuwa watu 800,000 mwaka 1994. Walikuwa wanawalenga kundi dogo la jamii ya Tutsi pamoja na wapinzani wao siasi.

Kabuga alizaliwa katika eneo la kaskazini mwa Rwanda ambako alijilimbikizia mali kutohaka na biashara ya majani ya chai miaka ya 1970 na kuwekeza katika biashara tofafuti nchini humo, mataifa jirani na ng'ambo.

Alikuwa mwandani wa karibu wa chama tawala cha MRND na baba mkwe wa rais Juvénal Habyarimana. Kabuga anayetuhamiwa kuwa mfadili mkuu wa mi-

pango ya kutekeleza mauaji ya kimbari, alikuwa mwenye hisa mkuu katika kituo cha radio ya kibinasi RTLM ambacho kililumiwa kwa kuwahamasisha watu wa jamii ya Kihutu kuwaua wenzao wa Watutsi.

Kutohaka na utajiri wake, baada ya mauaji ya kimbari, Kabuga, alifanikiwa kujificha katika mataifa mengi hadi alipokamatwa Mei 16, 2020.

Félicien Kabuga ni mfanyakishara mararufu nchini Rwanda, ambaye alichukuliwa kuwa mtu tajiri zaidi nchini humo kabla ya kufanya kwa mauaji ya kimbari ya mwaka 1994.

"Kila mmoja amefurahia hatua ya kumamatwa kwake, kila mmoja amekuwa akisubiri habari hizi kwa sababu alikuwa katika orodha ya washukiwa wa mauaji ya kimbari" Vlerie Mukabayire kiongozi wa chama cha wajane wa mauaji ya kimbari AVEGA aliaambia BBC.

"Ni jambo la kutia moyo sana kwamba hatimaye atafikishwa mbele ya haki kuwajibikia kile alichokifanya" aliongeza.

Ahishakiye Naphtal, Katibu mkuu wa Ibuu, chama Tanzu cha wahathiriwa wa mauaji ya kimbari anasema hizi ni habari njema kwa waliopona mauaji hayo, kusikia Kabuga amekamatwa baada ya

miaka 26.

Ahishakiye anasema Ufaransa chini ya uongozi wa Rais Emmanuel Macron imebadili mtazamo wake kuhusu watuhumia-wa waliotoka katika mauaji ya kimbari ya Rwanda, 'Hali ambayo imechangia hatua ya kumkamata' anasema.

Mahakama ya Umoja wa mataifa inayoshughulikia kesi ya mauaji ya kimbari ya Rwanda, imesema ilikuwa imetoea waranti ya kumkamata na kutangaza kukamatwa.

Mahakama hiyo ina vitengo mjini Arusha, Tanzania na The Hague, Uhlanzi. Kitengo cha mshitaka nchini Rwanda kimepongeza kukamatwa kwa Kabuga katika Twitter yake, ikitsemwa kuwa Rwanda itaendelea kushirikiana na mahakama maalum ya Umoja wa Mataifa kuhakikisha haki ina inatolewa.

Mwendeshaji mkuu wa mashitaka wa kitengo cha mahakama ya Umoja wa Mataifa kwa ajili ya Rwanda-International Residual Mechanism for Criminal Tribunals' (IRMCT) mjini Hague - mahakama inayosikiliza kesi za uhalifu wa vita za Rwanda na iliyokuwa Yugoslavia - alisema polisi wa Ufaransa walimkamata bwana Kabuga siku ya Jumamosi, baada ya matokeo ya operesheni ya pamoja ya uchunguzi wa muda. BBC

HABARI MICHEZO

HAALAND: SIKUSHANGAA KUFUNGA BUNDESLINA

DORTMUND, Ujerumani

ERLING Haaland kwa kujiamini amedai halikuwa jambo la kushangaza kwake kurudi dimbani na kufunga, wakati aikiisiaidha Borussia Dortmund kupata ushindi mkubwa dhidi ya Schalke kwenye mchezo wa Ligi Kuu ya Ujerumani, Bundesliga, juzi.

Mshambuliaji huyo wa kimataifa wa Norway mwenye umri wa miaka 19, alifunga bao la ufunguzi katika ushindi wa 4-0 pale kwenye dimba la Signal Iduna Park Jumamosi, wakati Ligi ya Ujerumani iliporudi kuendelea baada ya kusimama kwa miezi miwili kutokana na mlipuko wa virusi vya corona.

Raphael Guerreiro aliongeza mawili kwa kikosi hivyo, huku Thorgan Hazard akifunga la mwisho wakati Dortmund wakipata ushindi huo mtamu.

Haaland ambaye bao lake hilo lilikuwa la 10 katika mechis tisa za Bundesliga alikubali kwamba, bado hakuwa kwenye kasi yake.

"Bila shaka, siko sawa. Sijacheza mechis kwa wiki saba, sikuwa fiti sana," alisema akiambia tuvutui ya Bundesliga.

"Lakini najua sijajifua sana kipindi hiki, na sikushangaa kufunga, hapa na."

Dortmund baada ya ushindi huo wamewakaribia vinara wa ligi hiyo, Bayern Munich wakipishwa pointi moja, ambapo Bavaria wao walikuwa wanacheza jana Jumapili.

Man City waitega Bayern kwa Sane

MANCHESTER, England

KLABU ya Manchester City, imeweka masharti ya kumuachia mshambuliaji wao, Leroy Sane, anayeripotiva kuwa kwenye mipango mizuri ya kujiunga na Bayern Munich ya Ujerumani.

Man City wameitaka klubu hiyo kumtoa beki wao wa kushoto, David Alaba, ili awe sehemu ya uhamisho wa Sane.

Mkataba wa Sane na Man City utafikia tamati mwaka 2021, na nyota huyo bado hajaanza mazungumzo na klubu hiyo kwa ajili ya kusaini mkataba mpya, huku taarifa zikieleza mshambuliaji huyo atanmani kuondoka hapo jijini Manchester.

Madrid na ofa kwa Mo Salah – Kocha

MADRID, Hispania

REAL Madrid ilituma ofa kwa nyota wa Liverpool, Mohamed Salah, mwezi ambao aliwaongoza kwenye fainali ya Ligi ya Mabingwa Ulaya mwaka 2018, kwa mujibu wa mmoja wa afisa wa benchi la ufundi la timu ya Taifa ya Misri.

Salah alifurahia msimu bora wa 2017-18, akifunga mabao 32 kwenye Ligi Kuu ya England na kutoa pasi za mwisho 10.

Hata hivyo, alimaliza msimu huo kwa machungu baada ya kuumia bega wakati alipogongana na Sergio Ramos katika dakika za mwanzo za fainali ya Ligi ya Mabingwa mjini Kiev, Ukraine.

Vijana hao wa Jurgen Klopp walipoteza fainali hiyo kwa kichapo cha mabao 3-1 na Salah aliweza kuwa fiti kwa wakati na kujiunga na kikosi cha Misri kwenye michuano ya Kombe la Dunia nchini Urusi.

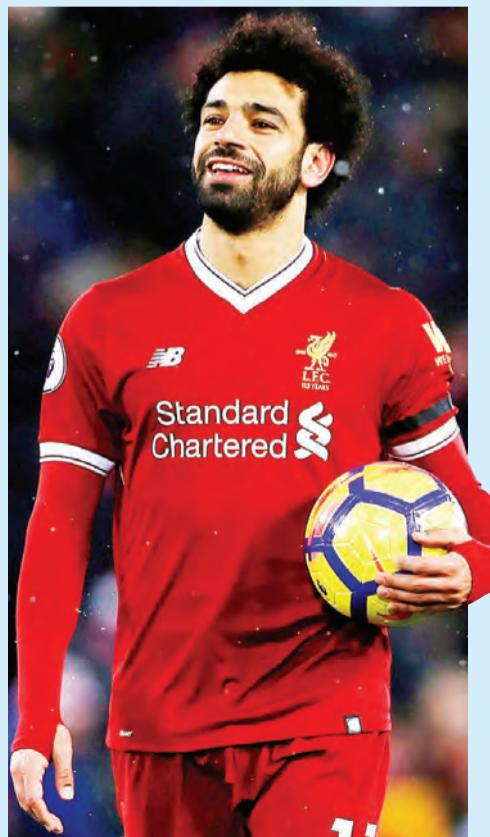
Nyota huyo wa zamani wa AS Roma, alifunga mabao mawili kwa 'Fara' hao na walipoteza mechi zote na kutolewa hatua ya makundi.

Kwa mujibu wa mchezaji wa zamani wa Misri, Hany Ramzy, Salah alijadiliana kuhusu kutakiwa na Madrid na kocha wa timu ya taifa, Hector Cuper, wakati wakiwa mwenye kambi ya mazoezi nchini Uswisi.

Ramzy ameambia televisheni moja ya nchini Misri, OnTimes Sports kwamba, alikuwapo kwenye majadiliana hayo.

"Nilizungumza na Salah na alinambia Real Madrid wamemtumia ofa ya kumtaka," alisema.

"Ofa ilikuwa nzuri sana, lakini Salah alijadiliana na mimi na Cuper, na aliamua kubakia Liverpool kwa sababu alikuwa anafurahia maisha pale."

HABARI MICHEZO

Emery asimulia ugomvi wake na Ozil Arsenal

LONDON, England

UNAI Emery amefunguka na kueleza uhusiano wake ulivyokuwa na Mesut Ozil pale Arsenal na kusema kiungo huyo "anatakiwa kujichunguza mwenyewe, kwa tabia yake na majukumu yake."

"Washikabunduki' hao walimteua Emery kama mrithi wa Arsene Wenger Mei mwaka 2018, lakini miezi 18 baadaye alifukuzwa huku Arsenal ikianza vibaya msimu wa 2019-20.

Uhusiano ya Emery na Ozil mara kwa mara yalipamba vyombo vya habari na Mjerumani na mshindi huyo wa Kombe la Dunia akajikuta nje ya kikosi chini ya kocha huyo raia wa Hispania.

Ozil alipewa mkatuba mpya pale Arsenal Januari mwaka 2018, ikiwa ni miezi minne tu tangu kuteuliwa kwa Emery, na nyota huyo wa zamani wa Real Madrid alionekana ni mchezaji ambaye hajitumi kwa kocha wake huyo.

"Mwishihi anatakiwa kujiangalia yeye mwenyewe. Kuhusu tabia yake na majukumu yake," alisema Emery alinukuliwa na gazeti la Daily Mail.

"Nilijaribu kumsaidia kwa namna fulani Ozil. Kwa kipindi changu chote cha ukocha, wachezaji wenyewe vipaji huwa navutiwa nao na wamekuwa wanacheza kwa ubora wao au wanapoteza kiwango chao wakiwa na mimi.

"Mara zote nilikuwa na mtazamo chanya sana kwake yeye na kwa kila kitu ambacho alikuwa anahusika nacho, lakini tabia yake na kutokujituma kwake uwanjani kukafanya mambo kuwa tofauti kabisa.

"Ozil alikuwa na uwerekano wa kuwa mmoja wa nahodha wetu, lakini kwenye vyumba vya kubadilishia nguo alikataa kuwa nahodha.

Emery pia akakumbushia machungu aliyoypata kwenye mchezo wa fainali ya Ligi ya Europa wakati walipochapwa 4-1 na Chelsea, namna Ozil aliviyokataa kuzungumza naye.

Klabu Serie A kuanza mazoezi ya pamoja

ROME, Italia

TIMU za Ligi Kuu ya Italia, Serie A, zimeruhusiwa kuanza mazoezi ya pamoja leo Jumatatu, Waziri Mkuu wa Italia, Giuseppe Conte (pichani) ametangaza.

Klabu zilipewa ruhusa ya kuanza mazoezi Mei 4, ingawa ilikuwa ni kwa mchezaji mmoja mmoja.

Ikiwa sehemu ya kulegeza masharti ya 'lockdown', Conte ameruhusu timu kuanza mazoezi leo Jumatatu kwa ajili ya maandalizi ya kurejea kwa Ligi Kuu.

"Timu zitaanza mazoezi Mei 18 (leo Jumatatu), kwa pamoja," alisema wakati wa hotuba yake ya Jumamosi.

Uamuzi huo unaifanya Ligi Kuu

ya Serie A kukaribia kurudi, ingawa Conte alisema yeye na Waziri wa Michezo, Vincenzo Spadafora, bado watafuatilia mbinu za kujikinga na maambukizo ya virusi vya corona na ikiwezekana wataiga hatua zilizochukuliwa na Ligi Kuu ya Ujerumani, Bundesliga, iliyorudi tena mwishoni mwa wiki.

Serie A na Shirikisho la Soka la Italia, (FIGC) bado hawajafikia makubaliano ya sheria za kimatibusu zilizowekwa na serikali wakati ligi hiyo itakaporejea.

Idara ya afya ya nchini humo inataka klabu yoyote kuwekwa karantini kwa siku 14 kama mchezaji wake mmoja anakutwa na maambukizo ya virusi vya corona, halii ambayo wanaiona itakuwa ngumu kwao.

DONDODA ZA SOKA MAGAZETI YA ULAYA

LAMPARD: GIROUD, WILLIAN HAWAUZWI

● ● ● Arsenal, Tottenham na Liverpool sasa kugonga mwamba mbio saini ya...

LONDON, England

KOCHA wa Klabu ya Chelsea, Frank Lampard, huenda akabadili mpango wa kuwaachia wachezaji wake wawili, Willian na Olivier Giroud, ambaa mwishoni mwa msimu huu watakuwa wachezaji huru baada ya mikataba yao kumalizika.

Mikataba ya wawili hao inatarajiwa kufikia kikomo Juni 30, mwaka huu lakini Lampard amesema ana hitaji kuendelea kuwa na uimara wa kikosi chake na hafikirii kumuachia mchezaji yeoyote.

Lampard anafikiria kuanza mazungumzo na wachezaji hao wawili ambaa tayari wameshaanza kutajwa kwenye mipango ya usajili ya baadhi ya klabu za ndani na nje ya England.

“Tuna wachezai wenyewe hadhi kubwa ya kupambana, sitegemei kuona yeyote anaondoka kwenye kikosi changu, nahitaji kuwa nao wote kwa msimu ujao,” alisema Lampard alipoohojiwa na Sky Sports.

“Wachezaji ambaa mikataba yao ipo ukengoni, klabu itaanza utaratibu wa kufanya nao mazungumzo, na nina matumaini mambo yatakuwa mazuri.

“Kila mmoja anatamani kuiona

Chelsea ikiendelea kuwa na kikosi kama ilivyo msimu huu, nina matarajio makubwa na kila mchezaji aliye kikosini kwa sasa na kila mmoja ana nafasi yake pale ninapomuhitaji kwa michezo husika.”

Tayari Willian alianza kuhuishwa na mipango ya kuwania na klabu za jijini London Arsenal na Tottenham Hotspur, pia klabu ya Liverpool nayo ilitajwa kwenye mpango huo.

Giroud alikuwa akitajwa zaidi kuwaniwa na miamba wa Ligi Kuu ya Italia, Serie A, Inter Milan, huku pia vigogo wa Ligi Kuu ya Ufaransa PSG wakionekana kumnyatia Mfaransa huyo.

ZISIKUPITE

MBAPPE AFUNGUKIWA PSG

MSHAMBULIAJI wa Ufaransa, Kylian Mbappe, hatalazimisha kuondoka Paris St-Germain kipindi kinachokuja cha majira ya joto, kwa sababu ya athari za kifedha kutokana na mlipuko wa virusi ya corona, na mchezaji huyo mwene umri wa miaka 21, ataendelea kubakia kwa mabingwa hao wa Ligue 1 kwa msimu mmoja zaidi. (*L'Equipe*)

XAVI HOFU KWA MANE

KIUNGU wa zamani wa Barcelona na Hispania, Xavi ana shaka kama mshambuliaji wa Liverpool na Senegal, Sadio Mane mwene umri wa miaka 28, na mshambuliaji wa Gabon, Pierre-Emerick Aubameyang, 30, ambaye anaichezea Arsenal, kama wataweza kufiti kwenye soka la pale Nou Camp. (*Metro*)

JUVE YAKARIBIA KWA POGBA

KLABU ya Juventus inakaribia kumsajili kiungo wa Ufaransa, Paul Pogba, mwene umri wa miaka 27, kutoka Manchester United na watajaribu kumtumia Mfaransa mwenzake, Adrien Rabiot, 25, kama sehemu ya usajili huo. (*L'Equipe*)

‘KANTE, JORGINHO HAWAUZWI’

CHELSEA wako tayari kuwauza baadhi ya wachezaji wake katika kikosi cha kwanza ili kupata fedha za kujimarisha msimu huu, lakini hawana nia ya kupokea ofa ya kuwauza wachezaji N’Golo Kante mwene umri wa miaka 29 na Jorginho, 28. (*ESPN*)

MESSI AMSIFIA MARTINEZ

MSHAMBULIAJI wa Barcelona, Lionel Messi, amesiya ubora wa mshambuliaji wa Inter Milan na raia mwenzake wa Argentina, Lautaro Martinez mwene umri wa miaka 22, ambaye ametajwa kuwaniwa na klabu za Hispania. (*Sport, via Metro*)

CHELSEA KUMUUZA MORATA

KLABU ya Chelsea inapanga kupokea pauni milioni 48.5 kutoka kwa Atletico Madrid kwa ajili ya mshambuliaji wake, Alvaro Morata raia wa Hispania mwene umri wa miaka 27, kipindi cha majira ya joto na watatumia fedha hizo kumsajili Sancho. (*Sun on Sunday*)

ZIDANE BADO NA POGBA

KOCHA wa Real Madrid, Zinedine Zidane, bado ana matumaini makubwa ya kumshawishi Paul Pogba mwene umri wa miaka 27, kutua hapo Santiago Barabeu kutoka Manchester United kipindi kinachokuja cha majira ya joto. (*Mundo Deportivo*)

MNIGERIA RUOKSA ARSENAL

KOCHA wa Klabu ya Club Bruges, Philippe Clement, amesema anatarajia mshambuliaji wa Nigeria Emmanuel Dennis mwene umri wa miaka 22, ambaye amekuwa akihusishwa na Arsenal, Newcastle United na Wolves, kuondoka klabuni hapo. (*La Derniere Heure, via Birmingham Mail*)

BARCA, REAL KWA SANCHO

BARCELONA na Real Madrid zimeonyesha nia ya kutaka kumsajili winga wa Borussia Dortmund, Jadon Sancho, lakini Manchester United ndio inayoonekana kuwa kwenye nafasi nzuri kumsajili mchezaji huyo wa kimataifa wa England mwene umri wa miaka 20. (*Athletic, via Star on Sunday*)

HABARI MICHEZO

Serikali ya Z'bar yapika waamuzi

Na Hawa Abdallah, ZANZIBAR

SHIRIKISHO la Soka Zanzibar (ZFF), limeshauriwa kutoa kipaumbele katika mpango wa kufundisha waamuzi vijana walio chini ya umri wa miaka 17 ili kukabiliana na changamoto ya uhaba wa mrefa hapa nchini.

Akizungumza na gazeti hili jana, Mkunzi wa Waamuzi, mwamuzi mstahafu wa Fifa, Ramadhani Ibada Kibo, alisema mpango huo utaweza kutanua wigo wa kuwapata waamuzi ambaeo watadumu kwa muda mrefu katika fani hiyo kutokana na umri wao kuwa mdogo.

Alisema mpango huo wa kusome-sha waamuzi hao vijana ili kuingia katika fani hiyo uthalisa idha shirikisho hilo kuwapata waamuzi wanaoendana na kasi ya soka la sasa kutokana na mipango mingi ya soka kulenga vijana.

Aidha, alisema kwa sasa mpango huo kwa Zanzibar umepiga hatua kwa kushirikiana na wizara ya elimu pamoja na wizara ya michezo kwa kuwa na akademi ambayo inasimamia kwa kuwapa mafunzo waamuzi hao.

"Tunaishukuru serikali kwa hapa tulipofikia maana wao ndio wanawhudumia kila kitu waamuzi ambaeo tupo nao katika akademi iliyopo huko Kama, na pia wanasi mamia masuala yote ya masomo yao, hili ni jambo zuri na linatia moyo na hii itasaidia kuwapata mrefa wenye uwadiiflu na kazi zao," alisema.

Jumla ya waamuzi 21 chini ya umri wa miaka 17, wapo katika kituo hicho cha mafunzo ya waamuzi ambacho kinasimamiwa na serikali kupitia wizara ya elimu na na ile ya michezo lengo kubwa likiwa ni kuitanua fani hiyo na kuondokana na uhaba wa waamuzi vijana.

Adam sasa fiti kukimbiza JKT

Na Shufaa Lyimo

BAADA ya kukaa chumba cha majeruhi kwa mwezi mzima akiuguza jeraha la goti, mshambuliaji wa JKT Tanzania, Adam Adam, amesema kwa sasa anaendelea vizuri na yupo fiti kurejea dimani pindi ligi hiyo itakapoendelea tena.

Akizungumza na Nipashe jana, Adam alisema kwa sasa anashukuru hali yake imeimarika na tofauti na mwanzo.

"Nashukuru, naendelea vizuri na ninafanya mazoezi ili kuuweka sawa mwili wangu kuiandaa na ligi," alisema Adam ambaye hadi anapata majeraha hayo, alishatupia mabao sita kwenye Ligi Kuu.

Aidha, aliwashukuru wachezaji wenzake pamoja na uongozi kutokana na ushirikiano waliompa siku zote akiwa anauguza majeraha hayo.

"Naushukuru uongozi wangu walinisaidia na kunijali kipindi chote ambacho nilikuwa mgonjwa mpaka sasa," alisema.

AZAM WAZIACHIA SIMBA, YANGA STRAIKA WA KOTOKO

Na Saada Akida

LICHA ya kuhusishwa kuwa kwenye mbio moja na Simba na Yanga kuwania saini ya mshambuliaji wa Klabu ya Asante Kotoko ya Ghana, Sogne Yacouba (pichani), Azam FC imesiweka kando baada ya kusema "hapana si huyo".

Kwa muda mrefu Simba, Yanga na Azam zimekuwa zikielezwa kuwa kwenye mbio moja ya kusaka huduma ya straika huyo raia wa raia wa Burkina Faso.

Lakini akizungumza na Nipashe jijini Dar es Salaam jana, Mtendaji Mkuu Azam FC, Abdulkarim Amin 'Popat', alisema hawapo katika mbio za kumgombea mchezaji huyo ingawa mipango yao ni kusajili mshambuliaji

mmoja kutoka nje ila huyo anayetajwa kuhusishwa na klubu kongwe hapa nchini hayupo kwenye rada zao.

Alisema kwa misimu mitatu safu yao ya ushambuliaji haikufika kwangokama ilivyokuwa awali kabla ya kuondoka baadhi ya washambuliaji wao wawili Kipre Tchetchenya na John Bocco.

"Tutasajili mshambuliaji mmoja kutoka nje na mipango imeanza, ila si kweleli kwamba tunazungumza au kumhitaji nyota huyo wa Kotoko," alisema Popat.

Alisema kwa kipindi kirefu wameona tatizo la safu yao ya ushambuliaji kwa kutokuwa tishio kama ilivyokuwa enzi za Tchetchenya na Bocco, hivyo wamepanga kuiimarisha kuelekeea msimu mpya.

"Tumeangalia kikosi chetu, ushambuliaji ndio tatizo kubwa, hivyo mipango yetu kwa sasa ni kusajili mshambuliaji mmoja hatari wa kimataifa ambaye atakuja kuongeza nguvu kwa watakabakia hapa," alisema Popat.

KAZI MOJA TU...

Nahodha wa Yanga, Papy Tshishimbi (kushoto) akifanya mazoezi na rafiki zake mchangani, kipindi hiki klubu yake ikiwa imesitisha mazoezi ya pamoja kutokana na mlipuko wa maambukizo ya virusi vya corona (COVID-19). **NA MPIGAPICHA WETU**

Kikoti agomea vigogo Ligi Kuu Bara

Na Shufaa Lyimo

KIUNGO mshambuliaji wa Namungo FC yenye maskani yake Ruangwa mkoani Lindi, Lucas Kikoti, amesema "niachenii kwanza" kwa sababu mkataba wake unamfunga kuzungumza na klubu yoyote kwa sasa.

Kikoti amekuwa akihusishwa na klubu nyingi za Ligi Kuu ikiwamo Yanga, kuelekea dirisha la usajili ijalo. Akizungumza na Nipashe jana, kuifua kufuatwa na viongozi wa timu kubwa hapa nchini wakiwa na lengo la kuhitaji

huduma yake kuelekea dirisha la usajili ijalo, lakini akazitaka kuketi meza moja ya mazungumzo na Namungo FC.

"Kuna viongozi wa klubu kubwa hapa nchini wanantaka kwa ajili ya msimu ujao, lakini nimegoma kuzungumza nao kwa kuwa mkataba wangu bado haujamalizika," alisema Kikoti ambaye amefungia Namungo mabao manne msimu huu.

Hata hivyo, Kikoti alizitaka timu zinazohitaji huduma yake msimu ujao kufuata taratibu zote zinazotakiwa ikiwa ni pamoja na kuka meza moja na viongozi wa klubu yake.

"Wafuate taratibu zote za usajili ili kuepusha matatizo hasa ukizingatia dirisha hilo mpaka sasa bado halijafunilijalo, lakini akazitaka kuketi meza moja ya mazungumzo na Namungo FC.

Alisema klubu za hapa nchini zime-

kuwa zikihitaji huduma ya wachezaji wa Namungo baada tu ya kuonekana kujituma kwa bidii kabla Ligi Kuu Bara kusimamishwa Machi 17, mwaka huu kutokana na mlipuko wa maambukizo ya virusi vya corona.

Winga huyo alisema ushirikiano pamoja na nidhamu ndio zimewapa mafanikio Namungo kwa kumsikiliza kwa makini kocha wao mkuu, Mnyarwanda Hitimana Thierry.

Alongeza kuwa kwa sasa anaendelea na mazoezi binafsi na kudai endapo Ligi Kuu itarejea ataendeleza ushindani ili kuifisha mbali Namungo, huku akiwata mashabiki wao kuendeleza ushirikiano.

Michezo

Jumatatu Mei 18, 2020

Nipashe

Lampard: Giroud, Willian hawauzwi

UKURASA 22

LIGI YAJA...

Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Dk. John Magufuli, akizungumza na waumini wa Kanisa la Kiinjili la Kilutheri Tanzania (KKKT) Usharika wa Chato mkoani Geita jana, ambapo alieleza endapo hali ya maambukizo ya virusi vya corona itaendelea kupungua kama ilivyo kwa sasa, wiki hii ataruhusu ligi kuendelea. **PICHA: IKULU**

Yanga yaanika nafasi 4 kusajili

Na Saada Akida

UONGOZI wa Yanga umeweka wazi idadi ya wachezaji sita ambao kwa sasa wanawindwa kwa ajili ya kuongeza nguvu katika kikosi cha msimu ujao.

Tayari ulishaeleza kuwa Kocha Mkuu, Mbel-giji Luc Eymael (pichani) ameacha ripoti ambayo inahitaji kufanyiwa kazi kuelekea usajili wa dirisha kubwa, lakini jana uongozi umeainisha rasmi nafasi ambazo wametakiwa kusajili.

Akizungumza na Nipashe jijini Dar es Salaam jana, Ofisa Habari wa Yanga, Hassan Bumbuli, alisema katika mapendekezo hayo ya Eymael ameta kufanyika usajili wa washambuliaji wawili, kiungo mkabaji na beki mmoja wa kimataifa.

Alisema katika mapendekezo hayo hajaweka wazi majina ya wachezaji ambao amewataka lakini ameuomba uongozi kushirikiana naye katika mchakato huo wa usajili kuletewa mchezaji ambaye atakuwa ameridhika naye.

"Msimu ujao Yanga itasajili wachezaji sita wapya, dirisha la usajili halijafunguliwa kwa hiyo ni ngumu kuweka bayana ni nani na nani wanasa-jiliwa, kitu kikubwa tusubiri kuona dirisha likifunguliwa.

"Tumepanga kuboresha kikosi chetu ikiwamo kuongeza nguvu, ila sasa hivi tunasubiri ligi kumalizika kama inarejea kwani tuna malengo ya kufanya vizuri mechii tulizokuwa nazo mkononi pia Kombe la FA," alisema Bumbuli.

JPM atoa tamko ligi kurejea

Na Mwandishi Wetu

KWA mara nyingine tena Rais wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, Dk. John Magufuli, amewaweka waduu wa soka mguu sawa baada ya kueleza kufurahishwa na idadi ya wagonjwa wa virusi vya corona katika vituo viliviyotengwa nchini kupungua sana, hivyo anaangalia wiki hii kama hali itaendelea kama ilivyo, ataamua kuruhusu michezo iendelee.

Rais Magufuli alitoa kauli hiyo jana wakati alipoungana na waumini wa Kanisa la Kiinjili la Kilutheri Tanzania (KKKT) Usharika wa Chato mkoani Geita kusali ibada ya Jumapili iliyoongozwa na Mchungaji Thomas Kangeizi.

Kauli hiyo ya Magufuli ilikuja baada ya kutoa takwimu za mpaka jana Mei 17, kuwa Hospitali ya Amana (Dar es Salaam) iliyokuwa na wagonjwa 198 imebakiwa na mgonjwa 12, Mloganzila iliyokuwa na wagonjwa 30

imebakwa na sita, Kituo cha Lulanzi (Kiba) kilichokwuwa na wagonjwa zaidi ya 50 lakini sasa kimebakwa na 22, Agha Khan kikibakiwa na wagonjwa 31 huku Hindu Mandal kikibakiwa na wagonjwa 16 tu.

Aliendelea kueleza kuwa Hospitali ya Regency wamebaki wagonjwa 17, TMJ saba, Rabinisia 14, Moshono (Arusha) II, Buswelu na Misungwi kila moja wagonjwa wawili, huku Longido, Karatu, Ukerewe, Magu, Mkuyuni, Nyahunge, Sengerema, Kongwa, Kondo na Kwmiba zikiwa hazina mgonjwa hata mmoja, lakini pia Sekou Toure, Dodoma kila moja ikibaki na wagonjwa wawili kutoka zaidi ya 40 wa awali.

"Mimi namwamini Mungu na Mungu amejibu maombi yetu, tumshukuru sana Mwenyezi Mungu kwa kutusikiliza na tuendelee kuchukua tahadhari dhidi ya ugonjwa huu wa corona," alisema Magufuli na kuongeza:

"Kwa hali hii ninavyoona kama ikiende-

lea hivi kwa wiki hii, nimepanga kufungua vyuo ili wanafunzi waendelee kusoma, lakini pia nimepanga kuruhusu michezo iendelee maana ni moja ya burudani kwa Watanzania."

Hiyo ni mara ya pili kwa Rais Magufuli kutoa kauli hiyo ya kuonyesha dhamira ya kuruhusu michezo kurejea nchini baada ya awali Mei 3, akiwa Chato mkoani Geita wakati akimwapi, Dk. Mwigulu Nchemba kuwa Waziri wa Katiba na Sheria kuchukua nafasi iliyoachwa wazi na Marehemu Balooz Dk. Augustine Mahiga, aliyefariki dunia Mei Mosi, mwaka huu, kusema kuwa kwa siku zinazoendelea anafikiria kuruhusu ligi za mipira ziendelee na anachosubiri ni ushauri kutoka kwa wataalamu wake.

Ligi Kuu Bara ilisimama tangu Machi 17, mwaka huu baada ya serikali kupiga marufuku shughuli zote zinazosababisha mikusanyiko ya watu ikiwamo michezo yote kutokana na mlipuko wa virusi vya corona

vinavyoitesa dunia kwa sasa ambavyo hadi kufikia jana jioni jumla ya wa 4,750,322 duniani kote walishapata maambukizo, huku katu yao waliopona wakiwa ni 1,830,489 na waliopoteza maisha 313,797.

Tayari Shirikisho la Soka nchini (TFF), limefanya kikao na Bodi ya Ligi (TPLB), na kutoka na kauli moja ya ligi hiyo kurejea mapema Juni endapo tu serikali itatoo ruksa ya kuendelea kwa shughuli za michezo.

Hadi Liigi Kuu inasimama, Simba ndio iliyopo kileleni ikiwa na alama 71 ikifuatiwa na Azam FC pointi 54 baada ya timu zote kushuka dimbani mara 28 na Yanga ina pointi 51 katika nafasi ya tatu zilizotokana na mechi 27.

